

Föreskrifter för leviter och präster

Introduktion och översikt	280
Leviterna	282
Leviternas släkttavla	284
Leviternas andel av offren	286
De levitiska städerna	289
Leviternas invigning till tjänst	290
Prästerna - en representant för hela folket	292
Prästerliga kläder	294
Översteprästens kläder	296
Prästernas invigning till tjänst	301
Skillnad prästers och leviters invigning	307
Helighetsregler för prästerna	308
Tjänstgöringsåldern	311
Prästers olydnad straffas	312
Arons första offer	313
Gud bekräftar det Aronitiska prästerskapet	315
• Koras, Datans och Abirams uppror	315
• Arons stav grönskar	320

Det gammaltestamentliga offersystemet

Introduktion	323
Sammanställning av offerlagar	330
Allmänt	330
Syndoffret	332
• Ritual för den smorde prästen	335
• Ritual för hela församlingen	337
• Ritual för en ledare	339
• Ritual för en vanlig medlem	340
Offret av den röda kvigan	342
Ceremoniell orenhet som krävde syndoffer	344
• Översikt	344
• Barnsbörd	344
• Onaturligt blodflöde	345
• För tidigt avbruten nasirtid	346
• Normalt avslutad nasirtid	347
• Spetälska	348
Skuldoffer	350
• Offerritualen	352
Brännoffer	354
• Offerritual	354
• Brännoffer under sabbat och nymånad	359
Spisoffer	360
• Ritual	361
• Prästernas del	362
• Vid prästinvigning	362
Tackoffer	364
• Tre typer av tackoffer	364
• Ritual	365
• Prästernas del	366

Föreskrifter för leviter och präster

Leviterna och prästerna var hela folkets representanter som utförde sin tjänst inför Gud. Deras uppgifter var mångahanda, men det viktigaste var att sköta om att det föreskrivna offerväsendet sköttes som det skulle.

Före Moses

Före Mose tid utfördes offren vanligen av familjens överhuvud. Med undantag för Melkisedek nämns inte prästämbetet före Mose

Nåd

Att Gud utser ett heligt prästerskap är ett stort nådesbevis från Hans sida. Det är en gåva till Israels folk som kan bringa försoning för dess synder och överträdelser. Gud ville att Israel skulle vara ett heligt folk. Ja ett helt folk av präster.

”Ni skall vara mig ett rike av präster och ett heligt folk” (2 Mos 19:6)

Arons ätt - Guds utvalda prästerskap

Endast ättlingar till Aron kunde bli präster

10. Men Aron och hans söner skall du anbefalla att iakttaga vad som hör till deras prästämbete. Om någon främmande kommer därvid, skall han dödas. (4 Mos 3:10)

För att gudstjänsten skulle fungera utsåg Herren Aron till överstepräst under Israels ökenvandring. Hans fyra söner: Nadab, Abihu, Eleasar och Itamar assisterade honom.

Många funktioner

1/ Medlare

En präst blir insatt till att för mänskors räkning göra tjänst inför Gud och bära fram gåvor och offer för synder.

Aron skall bära den missgärning som vidlåder de heliga gåvor Israels barn bära fram, när de giva några heliga gåvor; (2 Mos 28:38)

2/ Stöda de svaga

Han kan behandla dem rätt som är okunniga och far vilse eftersom han själv är svag och därför måste bära fram syndoffer både för folket och sig själv

En överstepräst utses alltid bland människor och blir insatt till att för människors räkning göra tjänst inför Gud och bära fram gåvor och offer för synder. ²Han kan behandla dem rätt som är okunniga och far vilse, eftersom han själv är svag ³och därför måste bära fram syndoffer både för folket och för sig själv (Hebr 5:1-3)

3/ Finna ut Guds vilja

De skulle också utröna Guds vilja för folket (Genom Urim och Tummin (se d.o.))

4/ Undervisa

De förvaltade Lagen och skulle därför undervisa folket och påminna om förbundets förpliktelser

5/ Sköta om tabernaklet

Tabernaklets skötsel och bruk. Allt detta innebar att de behövde assistans av Leviterna

Leviterna

En hjälp för Aron

Leviterna gavs som en gåva åt Aron och hans söner av Israels barn

6. Levi stam skall du låta få tillträde hit; du skall låta dem stå inför prästen Aron för att betjäna honom.
7. De skola iakttaga vad han har att iakttaga, och vad hela menigheten har att iakttaga, inför uppenbarelsetältet, i det att de förrätta tjänsten vid tabernaklet.
8. Och de skola hava vården om alla uppenbarelsetältets tillbehör, och iakttaga vad Israels barn hava att iakttaga, i det att de förrätta tjänsten vid tabernaklet.
9. Alltså skall du giva leviterna åt Aron och hans söner; de skola vara honom givna såsom gåva av Israels barn. (4 Mos 3:6-9)

19. Och jag har bland Israels barn givit leviterna såsom gåva åt Aron och hans söner, till att förrätta Israels barns tjänst vid uppenbarelsetältet och bringa försoning för Israels barn, på det att ingen hemsökelse må drabba Israels barn, därigenom att Israels barn nalkas helgedomen. (4 Mos 8:19)

Representerade Israels förstfödda

Efter att ha räddats från döden i Egypten skulle familjens förstfödda tillhöra Herren. Leviterna som var prästernas medhjälpare kom att fungera som ställföreträdare för de förstfödda. På så sätt var hela nationen representerad vid prästtjänstgöringen.

12. Se, jag har själv bland Israels barn uttagit leviterna i stället för allt förstfött bland Israels barn, allt som öppnar moderlivet, så att leviterna skola tillhöra mig.
13. Ty mig tillhör allt förstfött; på den dag då jag slog allt förstfött i Egyptens land helgade jag åt mig allt förstfött i Israel, såväl människor som boskap. Mig skola de tillhöra. Jag är HERREN. (4 Mos 3:12-13)

17. Ty mig tillhör allt förstfött bland, Israels barn, både människor och boskap; på den dag då jag slog allt förstfött i Egyptens land helgade jag det åt mig.
18. Och jag har tagit leviterna i stället för allt förstfött bland Israels barn. (4 Mos 8:17-18)

Antal

Tillsammans var leviterna vid folkräkningen 22 000 (mankön en månad uppåt) (4 Mos 3:22, 28, 34)

Leviternas släkttavla

Levis söner

Levi hade tre söner

- 1/ Gerson
- 2/ Kehat
- 3/ Merari.

1/ Gersons söner var Libni och Simeï

2/ Kehats söner var Amram, Jishar, Hebron och Ussiel

Amram tog sin faders syster Jokebed till hustru och hon födde åt honom Aron och Mose.

Jishars söner var Kora, Nefeg och Sikri. (Koras söner: Assir, Elkana och Abiasaf)

Aron tog till hustru Eliseba och hon födde åt honom Nadab och Abihu, Eleasar
och Itamar.

Eleasar fick Pinehas

3/ Meraris söner var Maheli och Musi

Gersoniternas släkte

Gersoniternas släkter hade sitt läger bakom tabernaklet, västerut. Och Gersons barn skulle vid uppenbarelsetältet ha vården om själva tabernaklet och dess täckelse om dess överdrag och om förhänget till ingången till uppenbarelsetältet. Vidare om förgårdens omhängen och om förhänget för ingången till förgården som omgav tabernaklet och altaret, så ock om dess rep.

Från Gerson härstammade libniternas släkt och simeiternas släkt. Dessa var gersoniternas släkter. ²²De av dem som inmönstrades, sedan man räknat in alla av manligt kön som var en månad eller äldre, utgjorde 7 500. ²³Gersoniternas släkter hade sitt läger bakom tabernaklet, västerut. ²⁴Furste för gersoniternas stamfamilj var Eljasaf, Laels son. ²⁵Gersons barn skulle vid uppenbarelsetältet ha vården om tabernaklet och tältet med dess överdrag, och om förhänget framför ingången till uppenbarelsetältet, ²⁶om förgårdens omhängen och förhänget framför ingången till förgården som omgav tabernaklet och altaret, vidare om alla tältlinor, ja, allt arbete som hörde till detta. (4 Mos 3:21-26)

Kehatiternas släkte

Kehatiternas släkter hade sitt läger vid sidan av tabernaklet söderut. De skulle ha vårdsnaden om alla de heliga och högheliga föremålen: arken, bordet, ljusstaken, altarna och de tillhör till de heliga föremålen som användes vid gudstjänsten, så och om förhänget och om allt arbete därvid.

Från Kehat härstammade amramiternas släkt, jishariternas släkt, hebroniternas släkt och

ussieliternas släkt. Dessa var kehatiternas släkter. ²⁸När man räknade alla av manligt kön som var en månad eller äldre utgjorde de 8 600. Dessa skulle ha vården om de heliga föremålen.

²⁹Kehatiternas släkter hade sitt läger vid södra sidan av tabernaklet. ³⁰Ledare för de kehatitiska släkternas stamfamilj var Elisafan, Ussiels son. ³¹De skulle ha vården om arken, bordet, ljusstaken, altarna och de tillbehör till de heliga föremålen som användes vid tjänsten, likaså om förhänget och allt arbetet med det (4 Mos 3:27-31)

Merariternas släkte

Merariternas släkter hade sitt läger vid sidan om tabernaklet norrut. Meraris barn fick till åliggande att ha vården om bräderna till tabernaklet, om dess tvärstänger, stolpar och fotstycken och om alla dess tillbehör och om allt arbete därvid. Så ock om stolparna till förgården runt omkring med deras fotstycken, deras pluggar och rep.

Från Merari härstammade mahliternas släkt och musiternas släkt. Dessa var merariternas släkter. ³⁴De av dem som inmönstrades, sedan man räknat in alla av manligt kön som var en månad eller äldre, utgjorde 6 200. ³⁵Ledare för de meraritiska släkternas stamfamilj var Suriel, Abihails son. De hade sitt läger vid norra sidan av tabernaklet. ³⁶Och Meraris barn fick till uppgift att ha vården om brädorna till tabernaklet, dess tvärstänger, stolpar och fotstycken och om alla dess tillbehör – allt arbete med dessa föremål, ³⁷likaså om stolparna till förgården runt omkring med deras fotstycken, pluggar och linor. (4 Mos 3:33-37)

Ledare för Leviterna

Men överhövding över alla leviterna var Eleasar, prästen Arons son. Han var förman för dem som skulle ha vården om de heliga föremålen.

Men högste ledare för alla leviterna var Eleasar, prästen Arons son. Han hade tillsyn över dem som ansvarade för helgedomen och dess skötsel. (4 Mos 3:32)

Tjänstgöringstid

Leviterna utförde tjänst vid uppenbarelsetältet mellan 30- och 50-års ålder. Av de 22 000 leviterna var 8580 st i tjänstgöringsålder

Räkna antalet av Kehats söner bland leviterna efter deras släkter och familjer, ³från trettio år eller äldre, upp till femtio år, alla arbetsföra män som kan göra tjänst vid uppenbarelsetältet (4 Mos 4:2-3)

De av leviterna som Mose och Aron och Israels furstar inmönstrade efter deras släkter och familjer, ⁴⁷de som var trettio år eller äldre, upp till femtio år, alla som kom för att utföra något arbete med att tjäna eller någon tjänst med att bära vid uppenbarelsetältet (4 Mos 4:46-47)

Leviternas andel av offren

Bakgrunden till att leviterna fick stora delar av vad som offrades åt HERREN är att de inte hade egna arvslotter (tilldelade jordegendomar) på samma sätt som alla de övriga stammarna hade. Så därför kompenserade HERREN dem på detta sätt bl.a. Leviterna tilldelades nog landområden utanför de städer som tilldelades dem efter erövringen av Kanaan som de skulle leva av de perioder som de inte tjänstgjorde i helgedomen

Gud gav den största delen av alla offer som en arvedel åt de tjänstgörande leviterna. De fick äta upp dem efter att de först offrats och helgats åt HERREN på tillbörligt sätt. Gud gav således offren tillbaka åt leviterna.

Följande fick leviterna som sin andel:

- *Alla offergåvor som inte förtärs av eld*
- *Viftoffer*
- *Förstlingen*
- *Det tillspillogivna*
- *Alla heliga gåvor*
- *Tionde*

Alla offergåvor som inte förtärs av eld

9. Detta skall tillhöra dig av det högheliga som icke lämnas åt elden: alla deras offergåvor, så ofta de frambära spisoffer eller syndoffer, eller frambära skuldoffer till ersättning åt mig, detta skall såsom högheligt tillhöra dig och dina söner.
10. På en höghelig plats skall du äta detta; allt mankön må äta det, det skall vara dig heligt. (4 Mos 18:9-10)

Viftoffer

Dessa offer helgades åt HERREN genom att man "viftade" - lyfte upp och ner och fram och tillbaka - dem inför HERRENS ansikte.

11. Och detta är vad som skall tillhöra dig såsom en gård av Israels barns gåvor, så ofta de frambära viftoffer; åt dig och åt dina söner och döttrar jämte dig giver jag det till en evärdlig rätt; var och en i ditt hus som är ren må äta det: (4 Mos 18:11)

Förstlingen

12. allt det bästa av olja och allt det bästa av vin och av säd, förstlingen därav, som de giva åt HERREN, detta giver jag åt dig.
13. Förstlingsfrukterna av allt som växer i deras land, vilka de bära fram åt HERREN, skola tillhöra dig; var och en i ditt hus som är ren må äta därav. (4 Mos 18:12-13)

15. Allt det som öppnar moderlivet, vad kött det vara må, evad det är människor eller boskap som de föra fram till HERREN, det skall tillhöra dig; dock så, att du tager lösen för det som är förstfött bland människor, och likaledes tager lösen för det som är förstfött bland orena djur.
16. Och vad angår dem som skola lösas, skall du taga lösen för dem, när de äro en månad gamla, och detta efter det värde du har bestämt: fem siklar silver, efter helgedomssikelns vikt, denna räknad till tjugu gera.
17. Men för det som är förstfött bland fäkreatur eller får eller getter må du icke taga lösen; det är heligt. Deras blod skall du stänka på altaret, och deras fett skall du förbränna såsom ett eldsoffer, till en välbehaglig lukt för HERREN.
18. Men deras kött skall tillhöra dig; det skall tillhöra dig likasom viftoffersbringan och det högra lårstycket. (4 Mos 18:15-18)

Det tillspillogivna

14. Allt tillspillogivet (devoted to the LORD) Israel skall tillhöra dig. (4 Mos 18:14)

Alla heliga gåvor

19. Alla heliga gåvor som Israels barn l giva åt HERREN såsom gård, dem giver jag åt dig och åt dina söner och döttrar jämte dig, såsom en evärdlig rätt. Ett evärdligt saltförbund inför HERRENS ansikte skall detta vara för dig och för dina avkomlingar jämte dig. (4 Mos 18:19)

Tionde

21. Och se, åt Levi barn giver jag all tionde i Israel till arvedel, såsom lön för den tjänst de förrätta, tjänsten vid uppenbarelsetältet.

24. Ty den tionde som Israels barn giva åt HERREN såsom gård, den giver jag åt leviterna till arvedel. Därför är det som jag säger om dem att de icke skola hava någon arvedel bland Israels barn. (4 Mos 18:21,24)

Se mer om de specifika tiondelagarna bland "Sammanställning av civila lagar"

Ingen annan arvedel än Gud och vad Han ger

20. och HERREN sade till Aron: I deras land skall du icke hava någon arvedel, och du skall icke hava någon lott bland dem; jag skall vara din lott och arvedel bland Israels barn. (4 Mos 18:20)

Även Leviterna ska ge tionde

25. Och HERREN talade till Mose och sade:

26. Till leviterna skall du så tala och säga: När I av Israels barn mottagen den tionde som jag har bestämt att I skolen få av dem såsom eder arvedel, då skolen I därav giva en gård åt HERREN, en tionde av tionden.

27. Och denna eder gård skall så anses, som när andra giva säd från logen och vin och olja från pressen.

28. På detta sätt skolen ock I av all tionde som I mottagen av Israels barn giva en gård åt HERREN; och denna HERRENS gård av tionden skolen I giva åt prästen Aron.

29. Av alla gåvor som I fån skolen giva åt HERREN hela den gård som tillkommer honom; av allt det bästa av gåvorna skolen I giva den, sådant bland dessa som passar till heliga gåvor.

30. Och du skall säga till dem: När I nu given såsom gård det bästa av dem, skall denna leviternas gåva så anses, som när andra giva vad loge och press avkasta.

31. I med edert husfolk mån äta det på vilken plats som helst; ty det är eder lön för eder tjänstgöring vid uppenbarelsetältet.

32. När I så given det bästa av dem såsom gård, skolen I icke för deras skull komma att bära på synd; och då skolen I icke ohelga Israels barns heliga gåvor och så träffas av döden. (4 Mos 18:8-32)

De levitiska städerna

Leviterna ges 48 städer i Kanaans land

1. Och HERREN talade till Mose på Moabs hedar, vid Jordan mitt emot Jeriko, och sade:

Ge leviterna städer att bo i

2. Bjud Israels barn att de av de arvslotter de få till besittning skola åt leviterna giva städer att bo i; utmarker runt omkring dessa städer skolen I ock giva åt leviterna.

Också utmarker för djuren

3. Städerna skola de själva hava att bo i, men de tillhörande utmarkerna skola vara för deras dragare och deras boskap och alla deras övriga djur.
4. Och städernas utmarker, som I skolen giva åt leviterna, skola sträcka sig tusen alnar från stadsmuren utåt på alla sidor.
5. Och utanför staden skolen I mäta upp på östra sidan två tusen alnar, på västra sidan två tusen alnar, på södra sidan två tusen alnar och på norra sidan två tusen alnar, med staden i mitten. Detta skola de få såsom utmarker till sina städer.

De sex fristäderna inkluderas

6. Och de städer som I given åt leviterna skola först och främst vara de sex fristäderna, vilka I skolen giva till det ändamålet att en dråpare må kunna fly till dem; vidare skolen I jämte dessa städer giva dem fyrtiotvå andra,
7. så att de städer som I given åt leviterna tillsammans utgöra fyrtioåtta städer, med tillhörande utmarker.

Varje stam ger i proportion mot sin egen arvslots omfattning

8. Och av dessa städer, som I skolen giva av Israels barns besittningsområde, skolen I taga flera ur den stam som är större, och färre ur den som är mindre. Var stam skall åt leviterna giva ett antal av sina städer, som svarar mot den arvedel han själv har fått. (4 Mos 35:1-8)

Leviternas invigning till tjänst (4 Mos 8:5-22)

”HERREN talade till Mose och sa: Du skall bland Israels barn uttaga leviterna och rena dem. På följande sätt skall du göra med dem för att rena dem: (4 Mos 8:5-7a)

Rening

Du skall stänka reningsvatten på dem (jfr prästerna som skulle badas) och de skall raka hela sin kropp och två sina kläder och skola så rena sig. (4 Mos 8:7b)

Offer

Sedan ska de ta en ungtjur med tillhörande spisoffer av fint mjöl, begjutet med olja, därjämte ska du ta en annan ungtjur till syndoffer. (4 Mos 8:8)

Församla hela menigheten

Och du skall föra leviterna fram inför uppenbarelsetältet och du skall församla Israels barns hela menighet. (4 Mos 8:9)

Leviterna blir själva ett viftoffer

Leviterna var en ställföreträdare för hela nationen, genom att lägga sina händer på dem erkände folket deras ställföreträdande funktion NIV 8:10

Och när du har fört leviterna fram inför HERRENS ansikte, skall Israels barn lägga sina händer på dem Och Aron skall vifta leviterna (present the levites before the LORD as a waveoffering) inför HERRENS ansikte såsom ett viftoffer från Israels barn och de skall sedan ha i åliggande att förrätta HERRENS tjänst. (4 Mos 8:10-11)

Leviterna identifierar sig med offerdjuret

Och leviterna ska lägga sina händer på tjurarnas huvuden och den ena skall du offra till syndoffer och den andra till brännoffer åt HERREN för att bringa försoning för leviterna. Så skall du ställa leviterna inför Aron och hans söner och vifta dem såsom ett viftoffer åt HERREN. (4 Mos 8:12-13)

Sedan klara för tjänst

På detta sätt skall du bland Israels barn avskilja leviterna, så att leviterna ska tillhöra mig. Därefter skall leviterna gå in och göra tjänst vid uppenbarelsetältet sedan du har renat dem och viftat dem såsom ett viftoffer. (4 Mos 8:14-15)

Leviterna - en förstlingsgåva till HERREN

Ty bland Israels barn är de mig givna såsom gåva, istället för allt som öppnar moderlivet, allt förstfött bland Israels barn, har jag uttagit dem åt mig. Ty mig tillhör allt förstfött bland Israels barn, både människor och boskap; på den dag då jag slog allt förstfött i Egyptens land, helgade jag det åt mig. Och jag har tagit leviterna istället för allt förstfött bland Israels barn. (4 Mos 8:16-18)

Leviterna - Guds gåva till Aron

Och jag har bland Israels barn givit leviterna som gåva åt Aron och hans söner till att förrätta tjänst vid uppenbarelsetältet och bringa försoning för Israels barn, på det att ingen hemsökelse må drabba Israels barn därigenom att Israels barn nalkas helgedomen. (4 Mos 8:19)

Mose och Aron gjorde som HERREN befallt

Mose, Aron och hela Israels menighet gjorde med leviterna i allt så som HERREN hade befallt Mose angående dem. Så gjorde Israels barn med dem. ²¹Leviterna renade sig och tvättade sina kläder, och Aron förde fram dem såsom ett viftoffer inför HERRENS ansikte, och Aron bringade försoning för dem och renade dem. ²²Sedan gick leviterna in och gjorde tjänst vid uppenbarelsetältet under Aron och hans söner. Så som HERREN hade befallt Mose angående leviterna, så gjorde de med dem. (4 Mos 8:20-22)

Prästerna - en representant för hela folket

Prästernas plats - till öster

Österom tabernaklet var det bästa väderstrecket att vara placerad

Men mitt för tabernaklet, på framsidan, mitt för uppenbarelsetältet, österut, hade Mose och Aron och hans söner sitt läger. (4 Mos 3:38)

Skall bära folkets missgärning

1. Och HERREN sade till Aron: Du och dina söner, och din faders hus jämte dig, skolen bära den missgärning som vidlåder helgedomen; och du och dina söner jämte dig skolen bära den missgärning som vidlåder edert prästämbete.
2. Men också dina fränder, Levi stam, din faders stam, skall du låta få tillträde dit jämte dig, och de skola hålla sig till dig och betjäna dig, under det att du och dina söner jämte dig gören tjänst inför vittnesbördets tält.
3. Och de skola iakttaga vad du har att iakttaga, och vad som eljest är att iakttaga vid hela tältet; men de må icke komma vid de heliga redskapen eller altaret, på det att icke både de och I mån dö.
4. De skola hålla sig till dig och iakttaga vad som är att iakttaga vid uppenbarelsetältet, under all tjänstgöring vid tältet; men ingen främmande får komma eder nära.
5. Och I skolen iakttaga vad som är att iakttaga vid helgedomen och vid altaret, på det att icke förtörnelse åter må komma över Israels barn.
6. Se, jag har uttagit edra bröder, leviterna, bland Israels barn; en gåva äro de åt eder, givna åt HERREN, till att förrätta tjänsten vid uppenbarelsetältet.

Ingen främmande

Prästämberet var inget Arons söner hade förtjänat. Det var en gåvotjänst. Men ingen annan kunde utföra den tjänsten utan att dö

7. Men du och dina söner jämte dig skolen iakttaga vad som hör till edert prästämbete, i allt vad som angår altaret och det som är innanför förlåten, och skolen så göra tjänst. Jag giver eder edert prästämbete såsom en gåvotjänst; men om någon främmande kommer därvid, skall han dödas. (4 Mos18:1-7)

22. Men de övriga israeliterna må hädanefter icke komma vid uppenbarelsetältet, ty de skola därigenom komma att bära på synd och så träffas av döden;
23. utan leviterna skola förrätta tjänsten vid uppenbarelsetältet, och de skola bära de missgärningar som begås. Detta skall vara en evärdlig stadga för eder från släkte till släkte; bland Israels barn skola de icke hava någon arvedel. (4 Mos 18:22-23)

Prästerliga kläder (2 Mos 28:4-43)

Prästernas speciella helighet uttrycktes också genom de kläder som föreskrevs för dem. De tillverkades av de finaste materialen och arbetet utfördes mycket noggrant och gav därmed uttryck för skönhet och värdighet.

Säg till alla era konstförfarna män, som jag har uppfyllt med vishetens ande att de skall göra kläder åt Aron (2 Mos28:3)

Till ära och prydnad

2. Och du skall göra åt din broder Aron heliga kläder, till ära och prydnad.

Tillverkad av andefyllda hantverkare

3. Och du skall tillsäga alla edra konstförfarna män, som jag har uppfyllt med vishetens ande, att de skola göra kläder åt Aron, för att de må helgas till att bliva präst åt mig. (2 Mos 28:3)

För att de inte må dö...

43. Och Aron och hans söner skola hava dem på sig, när de gå in i uppenbarelsetältet eller träda fram till altaret för att göra tjänst i helgedomen -- detta på det att de icke må komma att bära på missgärning och så träffas av döden. Detta skall vara en evärdlig stadga för honom och hans avkomlingar efter honom. (2 Mos 28:43)

De heliga kläderna

Prästen bar livklädnad, bälte, huva och benkläder, allt av fint linne. Fint linne är i Bibeln en symbol för rättfärdighet. Översteprästen skulle symboliskt vara klädd i fullkomlig rättfärdighet

40. Också åt Arons söner skall du göra livklädnader, och du skall göra bälten åt dem; och huvor skall du göra åt dem, till ära och prydnad. Och detta skall du kläda på din broder Aron och hans söner jämte honom;
41. och du skall smörja dem och företaga handfyllning med dem och helga dem till att bliva präster åt mig.
42. Och du skall göra åt dem benkläder av linne, som skylar deras

- blygd; dessa skola räcka från länderna ned på låren.
43. Och Aron och hans söner skola hava dem på sig, när de gå in i uppenbarelsetältet eller träda fram till altaret för att göra tjänst i helgedomen -- detta på det att de icke må komma att bära på missgärning och så träffas av döden. Detta skall vara en evärdlig stadga för honom och hans avkomlingar efter honom. (2 Mos 28:40-43)
4. Och dessa äro de kläder som de skola göra: bröstsköld, efod, kåpa, rutig livklädnad, huvudbindel och bälte. De skola göra heliga kläder åt din broder Aron och hans söner, för att han må bliva präst åt mig.
5. Och härtill skola de taga av guldets och av det mörkblåa, det purpurröda, det rosenröda och det vita garnet. (2 Mos 28:4-5)

Livklädnaden

Livklädnaden var en lång vit, sömlös mantel med ärmar som räckte nästan ned till fötterna. (J.f.r. Jesu mantel som var utan sömmar - Jesus var vår överstepräst) Bältet bars utanpå livklädnaden. Enligt 2 Mos 39:29 syddes blått, purpur och rött in i det vita linnet. (Samma som i tabernaklet). Huvan var enkel och åtsittande.

39. Du skall ock väva en rutig livklädnad av vitt garn (2 Mos 28:39)

Bälte

Ett bälte skall du göra i brokig vävnad. (2 Mos 28:39)

Benkläder

Närmast kroppen skulle han ha kläder av finaste linne.

42. Och du skall göra åt dem benkläder av linne, som skylä deras blygd; dessa skola räcka från länderna ned på låren. (2 Mos 28:42)

Översteprästens kläder

Översteprästen kom alltid ur Arons släkt. Tjänsten tillträdde vid 30 års ålder (j.f.r.) Jesus. Översteprästen var den viktigaste personen i gamla förbundets religiösa system. Han representerade ensam hela nationen inför Gud.

Översteprästen bar utöver prästernas plagg ämbetsdräkt, efod, bröstsköld och en speciell huvudbonad. Han fick inte riva sönder sina kläder p.g.a. ingen olycka kunde vara så stor när han fick komma inför Gud den högste ansikte som överstepräst.

”Den dräkt översteprästen bar bestod av sju delar (Guds tal , fullkomlighetens tal) och kallades härlighetsdräkt. Dräkten var hans ära och prydnad, den var samtidigt ett budskap om den fullkomlige Översteprästen som skulle komma. Det var med dräkten som det var med de olika offren. När man tar dem tillsammans utgör de ett enda budskap om honom som skulle vara större än Aron.(Blodsförbundet, Nilsson)

Genom sina helgade kläder uttryckte både översteprästen och de andra prästerna härligheten i tjänsten som medlare mellan Gud och Israel. De beskrev dessutom Gudsdyrkans skönhet genom de färggranna kläderna som harmonierade med färgerna för övrigt i helgedomen. (Blodsförbundet, Nilsson)

Efodkåpan

Ämbetsdräkten som räckte ner till knäleden var helt blå med undantag för de granatäpplen och bjällror som var fastsatta längst ner. Den blå färgen representerar det himmelska och är ett vittnesbörd om att han har ett himmelskt uppdrag - att bringa försoning mellan Gud och mänskan. Granatäpplena i blått, purpur och rosenrött var som prydnad, men talade samtidigt det himmelska (blått), det konungsliga (rött) och om det försonande blodet (rosenröda) medan bjällrorna, som var gjorda av rent guld skulle hjälpa församlingen att höra hur översteprästen rörde sig när han gick in i det allra heligaste på stora försoningsdagen.

Av mörkblått tyg

31. Efodkåpan skall du göra helt och hållet av mörkblått tyg;
32. och mitt på den skall vara en öppning för huvudet, och denna öppning skall omgivas med en vävd kant, likasom öppningen på en pansarskjorta, för att den icke slitas sönder. (2 Mos 28:31-32)

Granatäpplen och bjällror

33. Och på dess nedre fäll skall du sätta granatäpplen, gjorda av mörkblått, purpurrött och rosenrött garn, runt omkring fällen,

och bjällror av guld mellan dessa runt omkring:

34. en bjällra av guld och så ett granatäpple, sedan en bjällra av guld och så åter ett granatäpple, runt omkring fällen på kåpan.
35. Och denna skall Aron hava på sig, när han gör tjänst, så att det höres, när han går in i helgedomen inför HERRENS ansikte, och när han går ut -- detta på det att han icke må dö. (2 Mos 28:33-35)

Efoden och skärpet

Efoden som var som en kort ärmlös jacka. Denna var i två stycken och var vävd i äkta guldtråd tillsammans med linnetråd i blått, purpur och rosenrött och hölls ihop av två axelklaffar eller kedjor av guld. Vid höften satt ett skärp som höll efoden på plats. På varje axelstycke fanns en ädelsten med sex av Israels stammar inristade efter ålder. Stenarna omgavs av flätverk av guld (Guds härlighet och majestät) Prästen representerade på detta sätt hela nationen i sin medlångärning. Efoden var smyckad med två flätverk i guld och två små kedjor av rent guld. Efoden vittnade om att översteprästen var både Guds och folkets tjänare. (Blodsförbundet, Nilsson; Gamla testamentet talar, Schultz)

6. Efoden skola de göra av guld och av mörkblått purpurrött, rosenrött och tvinnat vitt garn, i konstvävnad.
7. Den skall vid sina båda ändar hava två axelstycken, som skola fästas ihop, så att den hållen hopfäst.
8. Och skärpet, som skall sitta på efoden och sammanhålla den, skall vara av samma slags vävnad och i ett stycke med den: av guld och av mörkblått, purpurrött, rosenrött och tvinnat vitt garn. (2 Mos 28:6-8)

Två stenar

En symbol för att översteprästen bar farm hela folket inför Gud

9. Och du skall taga två onyxstenar och på dem inrista Israels söners namn,
10. sex av namnen på den ena stenen och de sex övrigas namn på den andra stenen, efter ättföljd.
11. Med stensnidarkonst, såsom man graverar signetringar, skall du inrista Israels söners namn på de två stenarna. Med nätverk av guld skall du omgiva dessa. (2 Mos 28:9-11)

Aron skall bära hela Israel inför HERRENS ansikte

12. Och du skall sätta de båda stenarna på efodens axelstycken, för att stenarna må bringa Israels barn i åminnelse; Aron skall bära

deras namn inför HERRENS ansikte på sina båda axlar, för att bringa dem i åminnelse.

13. Och du skall göra flätverk av guld,
14. så ock två kedjor av rent guld; i virat arbete skall du göra dessa, såsom man gör snodder. Och du skall fästa de snodda kedjorna vid flätverken. (2 Mos 28:12-14)

Domsskölden (Bröstsölden)

Bröstsölden (for making decisions 2 Mos 28:15 NIVn) (23 cm x 23 cm) var den vackraste, mest storartade och hemlighetsfulla utsmyckningen i översteprästens dräkt. den hölls fast vid efodens axelband med guldkedjor. Underdelen hölls fast med blå snören som knöts fast vid skärpet. Tolv ädelstenar med stammarnas namn ingraverade var fastsatta vid bröstsölden. De omgavs av flätverk av guld. (jfr det nya Jerusalems grundstenar Upp 21:19-20) Översteprästen bar på det sättet symboliskt hela folket på sitt hjärta när han trädde fram inför Gud i sin medlargärning. Han bar dem inte bara på sina skuldror. Han hade dem också i sitt hjärta. Stenarna strålade efter måttet av det ljus som träffade dem.

15. En domssköld skall du göra i konstvävnad; du skall göra den i samma slags vävnad som efoden: av guld och av mörkblått, purpurrött, rosenrött och tvinnat vitt garn skall du göra den.
16. Den skall vara liksidigt fyrkantig och hava form av en väska, ett kvarter lång och ett kvarter bred.
17. Och du skall besätta den med infattade stenar, ordnade på fyra rader: i första raden en karneol, en topas och en smaragd;
18. i andra raden en karbunkel, en safir och en kalcedon;
19. i tredje raden en hyacint, en agat och en ametist;
20. i fjärde raden en krysolit, en onyx och en jaspis. Omgivna med flätverk av guld skola de sitta i sin infattning.
21. Stenarna skola vara tolv, efter Israels söners namn, en för vart namn; var sten skall bära namnet på en av de tolv stammarna, inristat på samma sätt som man graverar signetringar. (2 Mos 28:15-21)

Det nya Jerusalems grundstenar skall utgöras av: jaspis, safir, kalcedon, smaragd, sardonyx, karneol, krysolit, beryll, topas, krysopras, hyacint och ametist. (De understreckade har samma namn

Fästs vid efoden med guldsnoddar

22. Och du skall till bröstsölden göra kedjor i virat arbete, såsom man gör snodder, av rent guld.
23. Vidare skall du till bröstsölden göra två ringar av guld och sätta dessa båda ringar i två av bröstsöldens hörn.

24. Och du skall fästa de båda guldsnodderna vid de båda ringarna, i bröstsköldens hörn.
25. Och de två snoddernas båda andra ändar skall du fästa vid de två flätverken och så fästa dem vid efodens axelstycken på dess framsida.
26. Och du skall göra två andra ringar av guld och sätta dem i bröstsköldens båda andra hörn, vid den kant därpå, som är vänd inåt mot efoden.
27. Och ytterligare skall du göra två ringar av guld och fästa dem vid efodens båda axelstycken, nedtill på dess framsida, där den fästes ihop, ovanför efodens skärp.
28. Och man skall knyta fast bröstskölden med ett mörkblått snöre, Som går från dess ringar in i efodens ringar, så att den sitter ovanför efodens skärp, på det att bröstskölden icke må lossna från efoden. (2 Mos 28:22-28)

Så skall prästen bära hela Israel inför HERRENS ansikte

29. Aron skall så bära Israels söners namn i domsskölden på sitt hjärta, när han går in helgedomen, för att bringa dem i åminnelse inför HERRENS ansikte beständigt. (2 Mos 28:29)

Urim och tummin

Betydelse och användning

Betyder ljus och fullkomlighet (eller the curses and perfections" NIVn 28:30).

Det Hebreiska ordet Urim börjar med den första bokstaven i det hebreiska alfabetet och Tummin börjar med den sista bokstaven i det hebreiska alfabetet. De var helgade lotter som användes vid svåra valsituationer för att utröna Guds vilja

21. Och hos prästen Eleasar skall han sedan hava att inställa sig, för att denne genom urims dom må hämta svar åt honom inför HERRENS ansikte. Efter hans ord skola de draga ut och vända åter, han själv och alla Israels barn med honom, hela menigheten.» (4 Mos 27:21).

Det har föreslagits att om Urim (curses) dominerade var svaret nej men om Tummin (Perfections) dominerade var svaret ja. I vilket fall som helst var varje beslut från Gud.

”Lotten varder kastad i skötet, men den faller alltid vart Herren vill” (Ords 16:33)

Placerades i bröstskölden

8. Och han satte på honom bröstskölden och lade urim och tummim in i skölden. (3 Mos 8:8).
30. Och du skall lägga urim och tummim in i domsskölden, så att de ligga på Arons hjärta, när han ingår inför HERRENS ansikte; och Aron skall så bära Israels barns dom på sitt hjärta inför HERRENS ansikte beständigt. (2 Mos 28:30)

Huvudbindel

Du skall göra en huvudbindel av vitt garn (2 Mos 28:39)

Det vita är ju rättfärdighetens färg.

Diadem

36. Du skall ock göra en plåt av rent guld, och på den skall du rista, såsom man graverar signetringar: »Helgad åt HERREN.»
37. Och du skall fästa den vid ett mörkblått snöre, och den skall sitta på huvudbindeln; på framsidan av huvudbindeln skall den sitta.
38. Den skall sitta på Arons panna, och Aron skall bära den missgärning som vidlåder de heliga gåvor Israels barn bära fram, när de giva några heliga gåvor; den skall sitta på hans panna beständigt, för att de må bliva välbehagliga inför HERRENS ansikte. (2 Mos 28:36-38)

Detta diadem var en ständig påminnelse om att Guds väsen är Helighet.

Prästernas invigning till tjänst

De första prästerna invigdes i sin tjänst genom en storlagen ceremoni . Den utvärtes förberedelsen för att möta Gud symboliserar den invärtes helgelsen Gud kräver av sitt folk. Aron och hans söner tvättades med vatten vid uppenbarelsetältets (Tent of meeting) ingång för att rena dem från ceremoniell orenhet, innan de kläddes i de prästerliga dräkterna och smordes med olja. Detta symboliserade den Helige Andes utrustning till prästerlig tjänst.

Sedan fördes syndofferstjuren fram till uppenbarelsetältet och Aron och hans söner lade sina händer på tjurens huvud. Detta symboliserade att djuret blev ett substitut för Aron och hans söner och deras synder överflyttades till offerdjuret. Sedan lade Aron och hans söner händerna på en vädur som sedan offrades som brännoffer (symboliserar total överlåtelse åt Gud). Sedan offrades en vädur till men nu strök Mose blod på Aron och hans söners högra öronsribb, tumme och stortå. Detta symboliserar känslighet inför Gud och Hans ord samt ett liv i Guds tjänst för andras bästa. Det övriga blodet stänktes på altaret runt omkring. Detta symboliserar att Gud vill se på dem i nåd och hjälpa dem. Han tog sedan fett, högra benet och tre brödkakor och gav dem åt Aron och hans söner vilka utförde viftoffret. Därefter förbrändes det på altaret. Bringan kokades och åts av Mose och prästerna. Innan denna offermåltid inledde stänkte Mose smörjelseoljan och blodet på prästerna och deras dräkter. Denna ceremoni upprepades i sju (7 = fullkomlighet) dagar och helgade prästerna för deras tjänst i tabernaklet. Hela församlingen gjordes på detta sätt medveten om Guds Helighet. (Blodsförbundet, Nilsson)

Församla vid tabernaklets ingång

2. »Tag Aron och hans söner jämte honom samt deras kläder och smörjelseoljan, så ock syndofferstjuren och de två vädurarna och korgen med de osyrade bröden.
3. Församla sedan hela menigheten vid ingången till uppenbarelsetältet.»
4. Och Mose gjorde såsom HERREN hade bjudit honom, och menigheten församlade sig vid ingången till uppenbarelsetältet.
5. Och Mose sade till menigheten: »Detta är vad HERREN har bjudit mig att göra.» (3 Mos 8:2-5)

Offerdjur

1. Och detta är vad du skall göra med dem för att helga dem till att bli präster åt mig:
Tag en ungtjur och två vädurar, felfria djur,
2. och osyrat bröd och osyrade kakor, begjutna med olja, och osyrade tunnkakor, smorda med olja; av fint vetemjöl skall du baka dem.
3. Och du skall lägga dem i en och samma korg och bära fram dem i

korgen såsom offergåva, när du för fram tjuren och de två vädurarna. (2 Mos 29:1-3)

Tvätta med vatten

4. Därefter skall du föra Aron och hans söner fram till uppenbarelsetältets ingång och två dem med vatten. (2 Mos 29:4; 3 Mos 8:6)

Klä på de heliga kläderna

7. Och han satte livklädnaden på honom och omgjordade honom med bältet och klädde på honom kåpan och satte på honom efoden och omgjordade honom med efodens skärp och fäste därmed ihop alltsammans på honom.
8. Och han satte på honom bröstskölden och lade urim och tummim in i skölden.
9. Och han satte huvudbindeln på hans huvud och satte på huvudbindeln framtill den gyllene plåten, det heliga diademet, såsom HERREN hade bjudit Mose. (3 Mos 8:7-9; 2 Mos 29:5-6)

Tabernaklet helgas med smörjelseolja

10. Och Mose tog smörjelseoljan och smorde tabernaklet och allt vad däri var och helgade allt;
11. och han stänkte därmed sju gånger på altaret och smorde altaret och alla dess tillbehör och bäckenet jämte dess fotställning, för att helga dem. (3 Mos 8:10-11)

Smörj Aron med olja

7. Och du skall taga smörjelseoljan och gjuta på hans huvud och smörja honom. Och han göt smörjelseolja på Arons huvud och smorde honom för att helga honom. (3 Mos 8:12)

Även Arons söner till evärdlig tid

8. Och du skall föra fram hans söner och sätta livklädnader på dem.
9. Och du skall omgjorda dem, Aron och hans söner, med bälten och binda huvor på dem. Och de skola hava prästadömet såsom en

evärdlig rätt. Så skall du företaga handfyllning med Aron och hans söner. (2 Mos 29:7-9; 3 Mos 8:13)

Identifiering med syndofferstjuren

10. Och du skall föra tjuren fram inför uppenbarelsetältet, och Aron och hans söner skola lägga sina händer på syndoffertjurenstjurens huvud. (2 Mos 29:10; 3 Mos 8:14)

Tjuren offras

Sedan skall du slakta tjuren inför HERRENS ansikte, vid ingången till uppenbarelsetältet och Mose tog blodet och strök med sitt finger på altarets horn runt omkring och renade altaret; men det övriga blodet göt han ut vid foten av altaret och helgade detta och bragte försoning för det.

Och han tog allt det fett som satt på inälvorna, så ock leverfettet och båda njurarna med fettet på dem; och Mose förbrände det på altaret.

Men det övriga av tjuren, köttet, hans hud och hans orenlighet skall du bränna upp i eld utanför lägret. Det är ett syndoffer. (2 Mos 29:11-14; 3 Mos 8:15-17)

Detta skedde vid det tredje altaret (Miphkad-altaret) som fanns rakt österut, utanför lägret. Minst 1 km från det heliga i tabernaklet/templet. Vid det senare templet var det beläget vid den södra toppen av oljeberget

Den ena väduren offras som brännoffer

15. Och du skall taga den ena väduren, och Aron och hans söner skola lägga sina händer på vädurens huvud.
16. Sedan skall du slakta väduren och taga hans blod och stänka på altaret runt omkring;
17. men själva väduren skall du dela i dess stycken, och du skall två inälvorna och fötterna och lägga dem på styckena och huvudet. (Se kommentar om brännoffer)
18. Och du skall förbränna hela väduren på altaret; det är ett brännoffer åt HERREN. En välbehaglig lukt, ett eldsoffer åt HERREN är det. (2 Mos 29:15-18; 3 Mos 8:185-21)

Den andra väduren - för ordinationen

19. Därefter skall du taga den andra väduren, och Aron och hans söner skola lägga sina händer på vädurens huvud. (2 Mos 29:19; 3 Mos 8:22)

Öronsribb, tumme och stortå bestryks

20. Sedan skall du slakta väduren och taga av hans blod och bestryka Arons högra örsnibb och hans söners högra örsnibb och tummen på deras högra hand och stortån på deras högra fot; men det övriga blodet skall det stänka på altaret runt omkring. (2 Mos 29:20; 3 Mos 8:23)

Prästerna bestänks med blod och olja

21. Och du skall taga av blodet på altaret och av smörjelseoljan och stänka på Aron och hans kläder, och likaledes på hans söner och hans söners kläder; så bliver han helig, han själv såväl som hans kläder, och likaledes hans söner såväl som hans söners kläder. (2 Mos 29:21)

HERRENS del

22. Och du skall taga fettet av väduren (den andra väduren), svansen och det fett som omsluter inälvorna, så ock leverfettet och båda njurarna med fettet på dem, därtill det högra lårstycket ty detta är handfyllningsväduren.
23. Och du skall taga en rundkaka, en oljebrödskaka och en tunnkaka ur korgen med de osyrade bröden, som står inför HERRENS ansikte.
24. Och du skall lägga alltsammans på Arons och hans söners händer och vifta det såsom ett viftoffer inför HERRENS ansikte.
25. Sedan skall du taga det ur deras händer och förbränna det på altaret ovanpå brännoffret, till en välbehaglig lukt inför HERREN; det är ett eldsoffer åt HERREN. (2 Mos 29:22-25; 3 Mos 8:25-28)

Prästens del

26. Och du skall taga bringan av Arons handfyllningsvädur och vifta den såsom ett viftoffer inför HERRENS ansikte, och detta skall vara din del.
27. Så skall du helga viftoffersbringan och offergårdslåret, det som viftas och det som gives såsom offergård, de delar av handfyllningsväduren, som skola tillhöra Aron och hans söner.

28. Och detta skall tillhöra Aron och; hans söner såsom en evärdlig rätt av Israels barn, ty det är en offergård. Det skall vara en gård av Israels barn, av deras tackoffer, en gård av dem åt HERREN.
29. Och Arons heliga kläder skola hans söner hava efter honom, för att de i dem må bliva smorda och mottaga handfyllning.
30. I sju dagar skall den av hans söner, som bliver präst i hans ställe, ikläda sig dem, den som skall gå in i uppenbarelsetältet för att göra tjänst i helgedomen.
31. Och du skall taga handfyllningsväduren och koka hans kött på en helig plats.
32. Och vädurens kött jämte brödet: som är i korgen skola Aron och hans söner äta vid ingången till uppenbarelsetältet; de skola äta detta,
33. det som har använts till att bringa försoning vid deras handfyllning och helgande, men ingen främmande får ta därav, ty det är heligt.
34. Och om något av handfyllningsköttet eller av brödet bliver över till följande morgon, så skall du i eld bränna upp detta som har blivit över; det får icke ätas, ty det är heligt. (2 Mos 29:26-34; 3 Mos 8:29-32)

Varade i sju dagar

35. Så skall du göra med Aron och hans söner, i alla stycken såsom jag har bjudit dig. Sju dagar skall deras handfyllning vara.
  36. Och var dag skall du offra en tjur såsom syndoffer till försoning och rena altaret, i det du bringar försoning för det; och du skall smörja det för att helga det.
  37. I sju dagar skall du bringa försoning för altaret och helga det. Så bliver altaret högheligt; var och en som kommer vid altaret bliver helig. (2 Mos 29:35-37)
-
33. Och under sju dagar skolen I icke gå bort ifrån uppenbarelsetältets ingång, icke förrän edra handfyllningsdagar äro ute, ty sju dagar skall eder handfyllning vara.
  34. Och HERREN har bjudit, att såsom det i dag har tillgått, så skall det ock sedan tillgå, på det att försoning må bringas för eder.
  35. Vid ingången till uppenbarelsetältet skolen I stanna kvar i sju dygn, dag och natt, och I skolen iakttaga vad HERREN har bjudit eder iakttaga, på det att I icke mån dö; ty så är mig bjudet.» (3 Mos 8:33-35)

En invigning till ett evigt prästadöme

12. Därefter skall du föra Aron och hans söner fram till uppenbarelsetältets ingång och två dem med vatten.
13. Och du skall sätta på Aron del heliga kläderna, och smörja honom och helga honom till att bli präst åt mig
14. Och du skall föra fram hans söner och sätta livklädnader på dem.
15. Och du skall smörja dem, såsom du smorde deras fader, till att bli präster åt mig. Så skall denna deras smörjelse bli för dem en invigning till ett evärdligt prästadöme, släkte efter släkte. (2 Mos 40:12-15)

Skillnader mellan prästernas och leviternas invigning

Skillnader mellan prästernas och leviternas invigning: Prästernas gjordes heliga, leviterna rena, prästernas smordes och tvättades, leviterna stänktes på med vatten, prästerna fick nya kläder, Leviterna tvättade sina. Prästerna smordes med blod, blod viftades över leviterna.

Helighetsregler för prästerna

Krav på helgat liv

Kraven på prästerna framträder i de föreskrifter om ett helgat liv som omnämns i 3 Mos 21:1-22:10. De skulle vara föredömen särskilt vad gällde äktenskap och familjeliv. På grund av deras synliga representativa ställning inför Guds ansikte var prästerna förelagda lydnad under mycket stränga ceremoniella renhetslagar.

Helig tjänst

4. Eftersom han är en herre bland sina fränder, får han icke ådraga sig orenhet och göra sig ohelig. (3 Mos 21:4)
6. De skola vara helgade åt sin Guds och må icke ohelga sin Guds namn, ty de bära fram HERRENS eldsoffer sin Guds spis; därför skola de heliga.
8. Därför skall du akta honom helig, ty han bär fram din Guds spis; han skall vara dig helig, ty jag, HERREN, som helgar eder, är helig. (3 Mos 21:6,8)

Ej kontakt med död

- En präst får icke ådraga sig orenhet genom någon död bland sina fränder,
2. utom genom sina närmaste blodsfränder: sin moder, sin fader, sin dotter, sin broder; son, sin dotter, sin broder;
  3. så ock genom sin syster, om hon var jungfru och stod honom närmare och icke tillhörde någon man, i sådant fall må han ådraga sig orenhet genom henne. (3 Mos 21:1-3)

Översteprästen ännu strängare

11. och han skall icke gå in till någon död; icke ens genom sin fader eller genom sin moder får han ådraga sig orenhet. (3 Mos 21:11)

Hustru

Skall inte ta till hustru en hora, en vanärad kvinna, eller en kvinna som är skild från sin man, ty prästen är helgad åt Gud (3 Mos 21:7)

Översteprästen ännu strängare

13. Till hustru skall han taga en kvinna som är jungfru.
14. En änka eller en förskjuten hustru eller en vanärad kvinna, en sköka -- en sådan får han icke taga, utan en jungfru bland sina fränder skall han taga till hustru,
15. för att han icke må ohelga sin livsfrukt bland sina fränder; ty jag är HERREN, som helgar honom. (3 Mos 21:13-15)

Prästens dotter

Om en prästs dotter ohelgar sig genom skökolevnad, så ohelgar hon sin fader. Hon ska brännas upp i eld (3 Mos 21:9)

Håret

5. Prästerna skola icke raka någon del av sitt huvud skallig eller avraka kanten av sitt skägg eller rista något märke på sin kropp. (3 Mos 21:5)

Översteprästen ännu strängare - också kläderna

10. Den som är överstepräst bland sina bröder, den på vilkens huvud smörjelseoljan har blivit utgjuten, och som har mottagit handfyllning till att ikläda sig prästkläderna, han skall icke hava sitt hår oordnat, ej heller riva sönder sina kläder (3 Mos 21:10)

Den som hade tillträde till Guds tron i det allra heligaste kunde inte råka i sådan nöd att det skulle ha berättigat till det utbrottet av vrede eller sorg. Jfr översteprästen Kaifas som rev sina kläder i samband med domen över Jesus.

Prästen - felfri

Liksom offrena måste vara felfria, måste de som bar fram dem vara "felfria". (Pedagogiskt hjälpmedel) Prästen som frambär offer får ej ha något lyte. Hur skulle det ha sett ut med en halt, eller puckelryggig som bar fram ett offer åt Herren. Vad skulle det ha sagt om den guden? Han fick nog dock vara präst bara han inte frambar offer. Han var förstås inte en sämre mänska. Han hade inga etiska defekter, bara ceremoniella.

Ingen med lyte kan frambära offer

17. Tala till Aron och säg: Av dina avkomlingar i kommande släkten skall ingen som har något lyte träda fram för att frambära sin Guds spis.
18. Ingen skall träda fram, som har något lyte, varken en blind eller en halt, eller en som har lyte i ansiktet, eller som har någon lem för stor,
19. ingen som har brutit arm eller ben,
20. ingen som är puckelryggig eller förkrympt, eller som har fel på ögat, eller som har skabb eller annat utslag, eller som är snöpt.
21. Av prästen Arons avkomlingar skall ingen som har något lyte gå fram för att frambära HERRENS eldsoffer; han har ett lyte, han skall icke gå fram för att frambära sin Guds spis. (3 Mos 21:17-21)

Får dock äta sin del av offren

22. Sin Guds spis må han äta, både det som är högheligt och det som är heligt,
23. men eftersom han har ett lyte, skall han icke gå in till förlåten, ej heller skall han gå fram till altaret, på det att han icke må ohelga mina heliga ting; ty jag är HERREN, som helgar dem. (3 Mos 21:22-23).

Tjänstgöringsålder

Från 25- till 50-års ålder

”HERREN talade till Mose och sade: Detta är vad som skall gälla angående leviterna: Den som är 25 år gammal (antagligen inkluderades fem år som lärling) eller därutöver skall infinna sig och göra tjänst med arbete vid uppenbarelsetältet. Men när leviten blir 50 år gammal, skall han vara fri från att tjäna med arbete. Han skall då inte längre arbeta. Han må betjäna sina bröder vid uppenbarelsetältet med att iakttaga vad som där är att iakttaga (t.ex. vid större festligheter), men något bestämt arbete skall han inte förrätta (4 Mos 8:23-26).

Prästers olydnad straffas

1. Men Arons söner Nadab och Abihu togo var sitt fyrfat och lade eld i dem och strödde rökelse därpå och buro fram inför HERRENS ansikte främmande eld, annan eld än den han hade givit dem befallning om.
2. Då gick eld ut från HERREN och förtärde dem, så att de föllo döda ned inför HERRENS ansikte.
3. Och Mose sade till Aron: »Detta är vad HERREN har talat och sagt:
På dem som stå mig nära vill jag bevisa mig helig,
och inför allt folket bevisa mig härlig.»
Och Aron teg stilla.
4. Och Mose kallade till sig Misael och Elsafan, Arons farbroder Ussiels söner, och sade till dem: »Träden fram och bären edra fränder bort ifrån helgedomen och fören den utanför lägret.»
5. Då trädde de fram och buro bort dem i deras livklädnader, utanför lägret, såsom Mose hade sagt.

De ceremoniellt riktiga invigningarna gav inget skydd för att kunna göra vad man vill efteråt. Lika lite ger den rena dräkt vi får i dopet skydd om vi medvetet vandrar i otro och uppror mot Gud.

Arons första offer

1. Och på åttonde dagen kallade Mose till sig Aron och hans söner och de äldste i Israel.
2. Och han sade till Aron: »Tag dig en tjurkalv till syndoffer och en vädur till brännoffer, båda felfria, och för dem fram inför HERRENS ansikte.
3. Och tala till Israels barn och säg: Tagen en bock till syndoffer och en kalv och ett lamm, båda årsgamla och felfria, till brännoffer,
4. så ock en tjur och en vädur till tackoffer, att offra inför HERRENS ansikte, därtill ett spisoffer, begjutet med olja; ty i dag uppenbarar sig HERREN för eder.»
5. Och de togo det som Mose hade givit dem befallning om och förde det fram inför uppenbarelsetältet; och hela menigheten trädde fram och ställde sig inför HERRENS ansikte.
6. Då sade Mose: »Detta är vad HERREN har bjudit eder göra; så skall HERRENS härlighet visa sig för eder.»
7. Och Mose sade till Aron: »Träd fram till altaret och offra ditt syndoffer och ditt brännoffer, och bringa försoning för dig själv och folket; offra sedan folkets offer och bringa försoning för dem, såsom HERREN har bjudit.»
8. Då trädde Aron fram till altaret och slaktade sin syndofferskalv.
9. Och Arons söner buro fram blodet till honom, och han doppade sitt finger i blodet och strök på altarets horn, men det övriga blodet göt han ut vid foten av altaret.
10. Och syndoffersdjurets fett, njurar och leverfett förbrände han på altaret, såsom HERREN hade bjudit Mose.
11. Men köttet och huden brände han upp i eld utanför lägret.
12. Sedan slaktade han brännoffersdjuret. Och Arons söner räckte honom blodet, och han stänkte det på altaret runt omkring.
13. Och de räckte honom brännoffersdjuret, delat i sina stycken, och dess huvud, och han förbrände det på altaret.
14. Och han tvådde inälvorna och fötterna och förbrände dem ovanpå brännoffret, på altaret.
15. Därefter förde han fram folkets offer. Han tog folkets syndoffersbock och slaktade honom och offrade honom till syndoffer, på samma sätt som det förra syndoffersdjuret.
16. Och han förde fram brännoffersdjuren och offrade dem på föreskrivet sätt.
17. Och han bar fram spisoffret och tog en handfull därav och förbrände detta på altaret, förutom morgonens brännoffer.
18. Sedan slaktade han tjuren och väduren, som voro folkets

tackoffer. Och Arons söner räckte honom blodet, och han stänkte det på altaret runt omkring.

19. Och fettstyckena av tjuren, samt av väduren svansen och vad som omsluter inälvorna, så ock njurarna och leverfettet,
20. dessa fettstycken lade de på bringorna; och han förbrände fettstyckena på altaret.
21. Men bringorna och det högra lårstycket viftade Aron till ett viftoffer inför HERRENS ansikte, såsom Mose hade bjudit.

Aron välsignar folket och Guds eld bekräftar

22. Och Aron lyfte upp sina händer över folket och välsignade det. Därefter steg han ned, sedan han hade offrat syndoffret, brännoffret och tackoffret.
23. Och Mose och Aron gingo in i uppenbarelsetältet; sedan gingo de åter ut och välsignade folket. Då visade sig HERRENS härlighet för allt folket.
24. Och eld gick ut från HERREN och förtärde brännoffret och fettstyckena på altaret. Och allt folket såg detta; då jublade de och föllo ned på sina ansikten. (3 Mos 9:1-24)

Gud bekräftar det Aronitiska prästerskapet

Vid flera tillfällen vänder sig folket mot Aron och att endast han och hans ättlingar skall få fungera som präster. Vid varje tillfälle bekräftar Gud mycket tydligt - sitt gudomliga val av prästerskap

Koras, Datans och Abirams uppror. (4 Mos 16)

Omfattningen

1. Och Kora, son till Jishar, son till Kehat, son till Levi, samt Datan och Abiram, Eliabs söner, och On, Pelets son, av Rubens söner, dessa togo till sig folk
2. och gjorde uppror emot Mose; och dem följde två hundra femtio män av Israels barn, hövdingar i menigheten, ombud i folkförsamlingen, ansedda män. (4 Mos 16:1-2)

Anklagelsen

3. Och de församlade sig emot Mose och Aron och sade till dem: »Nu må det vara nog. Hela menigheten är ju helig, alla äro det, och HERREN är mitt ibland dem; varför upphäven I eder då över HERRENS församling?» (4 Mos 16:3)

Mose reaktion

4. När Mose hörde detta, föll han ned på sitt ansikte.
5. Sedan talade han till Kora och hela hans hop och sade: »I morgon skall HERREN göra kunnigt vem som hör honom till, och vem som är den helige åt vilken han giver tillträde till sig. Och den han utväljer, honom skall han giva tillträde till sig. (4 Mos 16:4-5)

Vad göra

6. Gören nu på detta sätt: tagen edra fyrfat, du Kora och hela din hop,
7. och läggen eld i dem och strön rökelse på dem inför HERRENS ansikte i morgon; den man som HERREN då utväljer, han är den helige. Ja, nu må det vara nog, I Levi söner.» (4 Mos 16:6-7)

Kora och de andra upproriska var alltså leviter som nog fick tjänstgöra vid tabernaklet, men inte som präster.

Upprorets egentliga orsak - de står efter prästadömet

8. Ytterligare sade Mose till Kora: Hören nu, I Levi söner.
9. Är det eder icke nog att Israels Gud har avskilt eder från Israels menighet och givit eder tillträde till sig, så att I fån förrätta tjänsten i HERRENS tabernakel och stå inför menigheten och betjäna den?
10. Åt dig, och åt alla dina bröder, Levi söner, jämte dig, har han givit tillträde till sig; och nu står I också efter prästadömet!
11. Därför, tagen eder till vara, du och hela din hop, I som haven rotat eder samman mot HERREN -- ty vad är Aron, att I knorren mot honom?»
12. Och Mose sände och lät kalla till sig Datan och Abiram, Eliabs söner. Men de sade: »vi komma icke.
13. Är det icke nog att du har fört oss hitupp ur ett land som flöt av mjölk och honung (*i deras förmörkade sinnen hade Egypten förvandlats från fängelse till paradys*), för att låta oss dö i öknen? Vill du nu ock upphäva dig till herre över oss?
14. Ingalunda har du fört oss in i ett land som flyter av mjölk och honung, eller givit oss åkrar och vingårdar till arvedel. Eller tror du att du kan sticka ut ögonen på dessa människor? Nej, vi komma icke.»
15. Då blev Mose mycket vred och sade till HERREN: »Se icke till deras offergåva. Icke så mycket som en enda åsna har jag tagit av dem, och ingen av dem har jag gjort något ont.»
16. Och Mose sade till Kora: »Du och hela din hop mån inställa eder inför HERRENS ansikte i morgon, du själv och de, så ock Aron.
17. Och var och en av eder må taga sitt fyrfat och lägga rökelse därpå, och sedan bära sitt fyrfat fram inför HERRENS ansikte, två hundra femtio fyrfat; du själv och Aron mån ock taga var sitt fyrfat.»
18. Och de togo var och en sitt fyrfat och lade eld därpå och strödde rökelse därpå, och ställde sig vid ingången till uppenbarelsetältet; och Mose och Aron likaså. (4 Mos 16:8-18)

Herrens härlighet visar sig

19. Och Kora församlade mot dem hela menigheten vid ingången till uppenbarelsetältet. Då visade sig HERRENS härlighet för hela menigheten. (4 Mos 16:19)

Guds domslut

20. och HERREN talade till Mose och Aron och sade:
21. »Skiljen eder från denna menighet, så skall jag i ett ögonblick

förgöra dem.» (4 Mos 16:20-21)

Mose och Arons förbön och Guds gensvar

22. Då föllo de ned på sina ansikten och sade: »O Gud, du Gud som råder över allt köotts anda, skall du förtörnas på hela menigheten, därför att en enda man syndar?» (jfr Jesu förbön)
23. Då talade HERREN till Mose och sade:
24. »Tala till menigheten och säg: Dragen eder bort ifrån platsen runt omkring Koras, Datans och Abirams lägerställe.»
25. Och Mose stod upp och gick till Datan och Abiram, och de äldste i Israel följde honom.
26. Och han talade till menigheten och sade: »Viken bort ifrån dessa ogudaktiga människors tält, och kommen icke vid något som tillhör dem, på det att I icke mån förgås genom alla deras synder.» (4 Mos 16:22-26)

Domen

27. Då drogo de sig bort ifrån platsen runt omkring Koras, Datans och Abirams lägerställe; men Datan och Abiram hade gått ut och ställt sig vid ingången till sina tält med sina hustrur och barn, både stora och små.
28. Och Mose sade: »Därav skolen I förnimma att det är HERREN som har sänt mig för att göra alla dessa gärningar, och att jag icke har handlat efter eget tycke:
29. om dessa dö på samma sätt som andra människor dö, eller drabbas av hemsökelse på samma sätt som andra människor, så har HERREN icke sänt mig;
30. men om HERREN här låter något alldeles nytt ske, i det att marken öppnar sin mun och uppslukar dem med allt vad de hava, så att de levande fara ned i dödsriket, då skolen I därav veta att dessa människor hava föraktat HERREN.»
31. Och just som han hade slutat att tala allt detta, rämnade marken under dem,
32. och jorden öppnade sin mun och uppslukade dem och deras hus och allt Koras folk och alla deras ägodelar;
33. och de foro levande ned i dödsriket, de med allt vad de hade, och jorden övertäckte dem, och så utrotades de ur församlingen.
34. Och hela Israel, som stod runt omkring dem, flydde vid deras rop, ty de fruktade att bliva uppslukade av jorden.
35. Men eld gick ut från HERREN och förtärde de två hundra femtio männen som hade burit fram rökelse.*(jfr vad som hände när Israels folk vände sig mot Honom som var större än Mose - Jesus. ca 2 miljoner människor dödades av Romerska trupper)*
36. Och HERREN talade till Mose och sade:

37. »Säg till Eleasar, prästen Arons son, att han skall taga fyrfaten ut ur branden, men kasta ut elden i dem långt bort,
38. ty de hava blivit heliga. Och dessa fyrfat -- de mäns som genom sin synd förverkade sina liv -- dem skall man hamra ut till plåtar för att därmed överdraga altaret; ty de hava varit framburna inför HERRENS ansikte och hava därigenom blivit heliga. Och de skola så vara ett tecken för Israels barn.»
39. Då tog prästen Eleasar kopparfyrfaten som de uppbrända männen hade burit fram, och man hamrade ut dem för att därmed överdraga altaret,
40. till en påminnelse för Israels barn att ingen främmande, ingen som icke vore av Arons säd, måtte träda fram för att antända rökelse inför HERRENS ansikte, på det att det icke skulle gå honom såsom det gick Kora och hans hop: allt i enlighet med vad HERREN hade sagt honom genom Mose. (4 Mos 16:27-40)

Folket anklagar Mose och Aron för upprorsmakarnas död - och döms

Anklagelsen

41. Men dagen därefter knorrade Israels barns hela menighet emot Mose och Aron och sade: »Det är I som haven dödat HERRENS folk.»
42. Då nu menigheten församlade sig emot Mose och Aron, vände dessa sig mot uppenbarelsetältet och fingo då se molnskyn övertäcka det; och HERRENS härlighet visade sig.
43. Då gingo Mose och Aron fram inför uppenbarelsetältet. (4 Mos 16:41-43)

Guds dom

44. Och HERREN talade till Mose och sade:
45. »Gån bort ifrån denna menighet, så skall jag i ett ögonblick förgöra dem.» (4 Mos 16:44-45a)

Mose och Arons försoningshandling

Då föllo de ned på sina ansikten.

46. Och Mose sade till Aron: »Tag ditt fyrfat och lägg eld från altaret därpå och strö rökelse därpå, och bär det så med hast bort till menigheten och bringa försoning för dem; ty förtörnelse har gått ut från HERRENS ansikte, och hemsökelsen har begynt.»
47. Då tog Aron det som Mose hade tillsagt honom och skyndade mitt in i församlingen, och se, hemsökelsen hade redan begynt ibland

folket, men han lade rökelsen på och bragte försoning för folket. (4 Mos 16:45b-47)

Hemsökelsen upphör

48. När han så stod mellan de döda och de levande, upphörde hemsökelsen.
49. Men de som hade omkommit genom hemsökelsen utgjorde fjorton tusen sju hundra, förutom dem som hade omkommit för Koras skull.
50. Sedan vände Aron tillbaka till Mose vid uppenbarelsetältets ingång; och hemsökelsen hade upphört. (4 Mos 16:48-50)

Arons stav grönskar (4 Mos 17)

Gud bekräftar på nytt, för tredje gången, Arons specifika ställning som Guds präst

1. Och HERREN talade till Mose och sade:
2. »Tala till Israels barn, och tag av dem, av alla som bland dem äro hövdingar för stamfamiljer, en stav för var stamfamilj, tillsammans tolv stavar. Vars och ens namn skall du skriva på hans stav.
3. Och Arons namn skall du skriva på Levi stav; ty huvudmannen för denna stams familjer skall hava sin särskilda stav.
4. Sedan skall du lägga in dem i uppenbarelsetältet framför vittnesbördet, där jag uppenbarar mig för eder.
5. Då skall ske att den man som jag utväljer, hans stav skall grönska. Och så skall jag göra slut på Israels barns knorrande, så att jag slipper höra huru de knorra mot eder.»
6. Och Mose talade till Israels barn, och hövdingarna för deras stamfamiljer gävo honom alla var och en sin stav, tillsammans tolv stavar; och Arons stav var med bland deras stavar.
7. Och Mose lade stavarne inför HERRENS ansikte i vittnesbördets tält.
8. När nu Mose dagen därefter gick in i vittnesbördets tält, se, då grönskade Arons stav, som var där för Levi hus, den hade knoppar och utslagna blommor och mogna mandlar.
9. Och Mose bar alla stavarne ut från HERRENS ansikte till alla Israels barn; och de sågo på dem och togo var och en sin stav.
10. Och HERREN sade till Mose: »Lägg Arons stav tillbaka framför vittnesbördet, för att den där må förvaras såsom ett tecken för de gensträviga; så skall du göra en ände på deras knorrande, så att jag slipper höra det, på det att de icke må dö.» (4 Mos 17:1-10)

Det gammaltestamentliga offersystemet

Introduktion

Bjud Israels barn och säg till dem: Mina offer, det som är min spis av mina eldsoffer, en välbehaglig lukt för mig, dem skolen I akta på, så att I offren dem åt mig på bestämd tid. (4 Mos 28:2)

Före syndafallet behövdes inga offer

Innan syndafallet behövdes inte tempel, speciella präster eller offer överhuvudtaget. Det var först efter katastrofen vid syndafallet och syndens inträde i skapelsen och människan som det blev nödvändigt med offer. Vid den första berättelsen om offer när Kain och Abel utför sina offer med sina olika motiv visas tydligt vilken som är den enda vägen till frid med Gud, det enda sätt människan kan nalkas Gud: genom att någon annan tar på sig konsekvensen av min synd, någon annan döms och dör i mitt ställe. Utan blodsutgjutelse ges ingen förlåtelse

Så renas enligt lagen nästan allt med blod, och utan att blod utgjuts ges ingen förlåtelse (Heb 9:22).

Guds eller syndens ansikte

När vi ser ett oskyldigt offerdjur ge sitt liv genom att slaktas är det inte Guds ansikte vi ser. Gud älskar djuren och vill att vi ska behandla dem väl. Det vi ser är syndens ansikte, den synd som också bor i mig. Dess straff är döden - inget orent kan komma inför Gud. En oskyldigs ställföreträdande död är den enda möjliga räddningen. Det fanns inte något speciellt primitivt eller barbariskt i de av Gud föreskrivna djuroffren. I våra städer slaktas dagligen tusentals djur till föda. Det sätt som offerdjuren slaktades på innebar inte heller något onödigt lidande. Under GT:s tid fick varje dödande av ett djur en religiös mening och den meningen blev fullt klar först genom Jesu Kristi död på korset.

Offer före Mose tid

De lagar och instruktioner om offren som gavs på Sinai berg betyder inte att offertjänst helt saknades före denna tid (Kain, Abel, Noa, patriarkerna...) Till en början var det ledaren för familjen eller stammen som bar fram offret. Man kan diskutera huruvida de gjorde skillnad på offren eller inte. När Israel blev ett fritt folk och ingick förbundet med Gud fick det direkta instruktioner beträffande de olika offren. Genom att utföra dessa offer enligt föreskrifterna kunde Israel tjäna Gud på ett sätt som behagade Honom. Offrandet av djur fortsatte ända till år 70 e.kr. Ett djur som hade lämnats till templet för att offras blev heligt, man fick inte senare byta ut det varken mot något bättre eller sämre (3 Mos 27:9-10)

Offersystemet - en del av Kungens dagorder

En del menar att dessa offer enbart var lämningar av gamla jordbruksoffer för att blidka olika gudar. Men GT:s offer är speciellt föreskrivna av Gud, som direkta uppenbarelser av Gud till Mose på Sinai berg (3 Mos 1:1 NIVn) och fick sin egentliga mening av förbundsförhållandet Gud-Israels folk. De olika offren har olika funktioner, men de primära är försoning och tillbedjan. (Illustrerad Bibelhandbok)

Efter förbundet på Sinai var Israel den jordiska representationen av Guds rike och som dess Kung etablerade Herren Hans administration över alla områden av Israels liv. Hennes religiösa, samhällseliga, och personliga liv blev reglerat så att hon skulle befästas till att vara Guds heliga folk.

Offersystemet - Guds lösning på ett olösligt problem

Speciell uppmärksamhet gavs åt Israels religiösa ritual. Offren är nåd, något Gud oförtjänt skänkt mänskan.. Det är hans lösning på ett "olösligt" problem: hur människor genomsyrade av syndens smitta och väsen skall kunna närma sig en Gud som är HELIG, HELIG, HELIG utan att dö. Ändamålet med blodsoffer är försoning. När ordet försoning användes betydde det att betala ett pris, en lösensumma. Den lösning som uppenbarades i gamla testamentet pekar fram mot något fullkomligt, något som är bättre, men de är ändå nåd. De uttrycker ändå samma Guds oförståeliga vilja till gemenskap med människan och Hans kärlek till henne, hur fallen hon än är. Offren skulle utföras vid en speciellt utpekad helgedom - vilket pekade på såväl Guds helighet som Hans barmhärtighet. Offren skulle kontrolleras och förklaras av präster som genom omsorg och undervisning skulle bevara folket i renhet. Alla offren har syftet att vara ett uttryck för hjärtats längtan efter gemenskap med Gud. (NIV; Blodsförbundet, Nilsson; Illustrerad Bibelhandbok)

Endast vid tabernaklet

Offer i sig hade inget värde om de inte var utförda i tro mot Israels Gud. Det var inget allmänt offerande Gud ville ha, utan Han föreskrev strikt hur allt skulle gå till. En av de övergripande sakerna var att inget offer skulle ske någon annanstans än vid tabernaklet. När templet byggts överflyttades offerhandlingarna dit

Överträdelse belagt med dödsstraff

Skulle man se mellan fingrarna skulle det inte finnas något effektivt hinder mot en snabb degenerering av offerandet till hednisk avgudadyrkan, där var och offerar det han tycker är rättast. Ett brott mot denna föreskrift ansågs som ett direkt uppror mot Gud och hans klara bud.

3. Om någon av Israels hus, i lägret eller utanför lägret, slaktar ett fäkreatur eller ett lamm eller en get,
4. utan att föra fram djuret till uppenbarelsetältets ingång för

att frambära det såsom en offergåva åt HERREN framför HERRENS tabernakel, så skall detta tillräknas den mannen såsom blodskuld, ty blod har han utgjutit, och den mannen skall utrotas ur sitt folk.

5. Därför skola Israels barn föra sina slaktdjur, som de pläga slakta ute på marken, fram till HERREN, till uppenbarelsetältets ingång, till prästen, och där slakta dem såsom tackoffer åt HERREN.
6. Och prästen skall stänka blodet på HERRENS altare, vid ingången till uppenbarelsetältet, och förbränna fettet till en välbehaglig lukt för HERREN. (3 Mos 17:3-6)

Inte mer offra åt onda andar

7. Och de skola icke mer offra sina slaktoffer åt de onda andar som de i trolös avfällighet löpa efter. Detta skall vara en evärdlig stadga för dem från släkte till släkte. (3 Mos 17:6)

Kontrast till hednakulturerna

De typiska dragen i Israels uppenbarelsereligion utgjorde en kontrast till Egyptens och Kanaans religiösa miljö. Istället för de många avgudarna tillbad Israel endast en Gud. Bara ett tempel fanns till skillnad från de många avgudatemplen. Genom de föreskrivna offren och de invigda prästerna kunde folket närma sig Gud utan fruktan, något de omgivande hednafolken inte kunde. Så länge de följde den gudomligt uppenbarade religionen var de försäkrade om den Guds välsignelse som uttrycktes i prästens bön för Israel (4 Mos 6:24-26)

Offerlagarna - ett vapen mot polyteism

Enligt Bibeln var människans första religion monoteism och djuroffret angav att det fanns en väg till att han kunde förlåta och ta emot människan. I gamla testamentet får vi exempel på hur människan ständigt frestas att återvända till polyteism. Forskningen visar att alla s.k. primitiva stammar har ett minne av en höggud som är faderlig och god. Enligt Illustrerad Bibelhandbok var polyteismen redan under Labans tid Indiens huvudreligion.. På samma sätt finns det hela tiden en frestelse att omvandla offrens nådesförkunnelse till en ritual som har ett värde i sig. Det är mot denna falska syn och inte mot offret självt som Israels profeter talade. Från prästvælde är det inte långt till magi och religion som den ter sig för stammen trolldoktor som försöker blidka onda andar och driva ut sjukdomar med besvärjelser. Under det sjätte århundradet före Kristus lärde Buddha att mänska kunde nå frälsning genom sina egna ansträngningar. Han förkastade djuroffret och rekommenderade vegetarianism. Han gjorde rätt i att motsätta sig brahminernas prästerliga magi, men han förstod inte Guds eviga väg till förlåtelse. Det pågår således en kontinuerlig degenerering av den ursprungliga religionen till lägre former av polyteism, prästvælde och magi. Det är mot bakgrunden av detta vi måste förstå Abrahams kallelse från månkultens magi i Ur till att följa och dyrka den ende sanne Guden genom enkel tro och få ha

gemenskap tack vare den förlåtelsens och försoningen väg som offren innebar. Senare måste Mose lära Israels barn som hade blivit vilseförda i Egypten att dyrka den ende sanne Guden och att offra på ett sådant sätt att det stod klart för dem att det hade ingenting att göra med hednisk avgudadyrkan och deras försök att blika okända högre makter eller magi. I Bibeln får vi följa den historiska processen hur religionen urartar och hur Gud sänder sina profeter för att visa tillbaka till den ursprungliga sanna religionen. Efter Jesu död använde Gud bröd och vin för att påminna om Jesu offer. Men också i den kristna kyrkan hotar ständigt en allvarlig degenerering då präster frestas att hävda att man genom ritual kan tvinga Gud att skänka nåd både för detta livet och nästa. (Illustrerad Bibelhandbok)

Helighet

Huvudtanken i 3 Mosebok är helighet - Guds helighet och människans helighet

Fysisk perfektion symboliserar andlig helighet

I 3 Mosebok symboliseras andlig helighet i fysisk perfektion. Därför krävs felfria offerdjur och präster utan lyte. "Offret skall vara ett felfritt djur. Ni ska inte ta ett djur som har något lyte, ty genom ett sådant blir ni inte välbehagliga" (3 Mos 22:19-20). En kvinnas blödningar efter barnafödelse, sår, brännskador eller flintskallighet, flytningar speciella aktiviteter under kvinnans mensperiod - alla dessa kan vara tecken på bristande fullkomlighet (lack of perfection, blemish) och kan symbolisera människans andliga defekter. (NIV)

Blodsförbundets skola

Blodsförbundet kan liknas vid en skola. Pedagogiken innebär att eleven får börja i sinnevärlden. Steg för steg leds han att se ett mönster, en plan för alltsammans. Skuggbildernas budskap avser inte att skapa en religion enligt mycket bestämda former. Avsikten med blodsförbundet är att leda människorna in i ett rätt förhållande och ett rätt liv tillsammans med Gud. Alltsammans går ut på att visa människorna hur de måste nalkas Gud. Samtidigt uppenbarade vandringen från brännoffersaltaret till det allra heligaste en fullständig bild av Guds offer i Kristus. (NIV; Blodsförbundet, Nilsson)

Blodets betydelse

Blodet har en speciell mening i offren därför att: allt köttets själ är i blodet (3 Mos 17:11) (The life of a creature is in the blood). Blodet är centralt därför att i blodet fanns livet. Det var blodet som bringade försoning när prästen stänkte det/hällde det vid altaret eller stänkte det på föremål eller människor till rening från synd och annan orenhet.

Offren visade på att ett liv måste ges för att mina synder skall kunna förlåtas. För att jag inte skall behöva dö för min operfekthets och synders skull måste ett ersättande liv (offerdjurets) ges. Utan att blod utgutes ges ingen förlåtelse (Hebr 9:22). Allt detta pekade givetvis fram mot Jesus.

Eftersom blodet hade denna betydelse måste det behandlas med respekt. Det fick inte ätas. Många hedningar åt "livet" (blodet föra att få mer livskraft. Detta var strikt förbjudet (3 Mos 7:26-27; 5 Mos 12:16,23-25; 15:23; 1 Sam 14:32-34). (Illustrerad Bibelhandbok; Gamla testamentet talar, Schultz)

Får ej förtäras

15. Dock får du, så mycket dig lyster, slakta och äta kött inom vilken som helst av dina städer, i mån av den välsignelse som HERREN, din Gud, giver dig. Både den som är oren och den som är ren må äta därav, såsom vore det gasell- eller hjortkött.
16. Men blodet skolen I icke förtära I skolen gjuta ut det på jorden såsom vatten.

23. Allenast skall du vara ståndaktig i att icke förtära blodet; ty blodet är själen, och själen skall du icke förtära med köttet.
24. Du skall icke förtära det; du skall gjuta ut det på jorden såsom vatten.
25. Du skall icke förtära det, på det att det må gå dig väl och dina barn efter dig, när du göra vad rätt är i HERRENS ögon.
26. Men de heliga gåvor som du vill bära fram, och dina löftesoffer, dem skall du föra med dig till den plats som HERREN utväljer.
27. Och av dina brännoffer skall du offra både köttet och blodet på HERRENS, din Guds, altare. Av dina slaktoffer däremot skall väl blodet gjas ut på HERRENS, din Guds, altare, men köttet må du äta.

Om man förtär blod - skall utrotas

Om man mot bättre vetande alltså i uppror mot Guds klara vilja bröt mot förbudet skulle man utrotas för att hindra spridning av uppror och ännu större skada. Huruvida det innebar uteslutning ur det israeliska folket (landsfördrivning) eller direkt dödsstraff är inte helt säkert.

13. Och om någon av Israels barn, eller av främlingarna som bo ibland dem, fäller ett villebråd av fyrfotadjur eller en fågel, sådant som får ätas, så skall han låta blodet rinna ut och övertäcka det med jord.
14. Ty så är det med allt kötts själ, att blodet är det som innehåller själen; därför säger jag till Israels barn: I skolen icke förtära något kötts blod. Ty blodet är allt kötts själ; var och en som förtär det skall utrotas. (3 Mos 17:13-14)

10. Och om någon av Israels hus, eller av främlingarna som bo ibland dem, förtär något blod, så skall jag vända mitt ansikte mot honom som förtär blodet och utrota honom ur hans folk.

11. Ty allt köotts själ är i blodet, och jag har givit eder det till altaret, till att bringa försoning för edra själar; ty blodet är det som bringar försoning, genom själen som är däri.
12. Därför säger jag till Israels barn: Ingen av eder skall förtära blod; och främlingen som bor ibland eder skall icke heller förtära blod. (3 Mos 17:10-12)
26. Och intet blod skolen I förtära varken av fåglar eller av boskap, var I än ären bosatta.
27. Var och en som förtär något blod, han skall utrotas ur sin släkt. (3 Mos 7:26-27)

Blodet innebar förpliktelse

Blodet innebar försoning när det stänktes på altaret och förpliktelse mot blodsförbundets stadgar när det stänktes på människan (Blodsförbundet, Nilsson).

Förbudet att förtära fett

Fettet av offerdjuren skulle förbrännas på brännoffersaltaret. Detta var HERRENS del av offren. Antagligen var det därför inte människan skulle äta av fettet. I dag vet vi ju dessutom att det inte är så värst hälsosamt att äta fett.

22. Och HERREN talade till Mose och sade:
23. Tala till Israels barn och säg: Intet fett av fäkreatur, får eller getter skolen I äta.
24. Fettet av ett självdött eller ihjälrivet djur må eljest användas till alla slags behov, men äta det skolen I icke. (3 Mos 7:22-24)

Brott mot förbudet - utrotning

Liksom vid förbudet mot förtäring av blod är det lite osäkert huruvida detta innebär förvisning/uteslutning eller direkt dödsstraff

25. Ty var och en som äter fettet av något djur varav man bär fram eldsoffer åt HERREN, vem det vara må som äter därav, han skall utrotas ur sin släkt. (3 Mos 7:25)

Guds kommande försoningsgärning - förebild för offerlagarna

Alla lagar om offren gav HERREN själv Mose på Sinai berg (3 Mos 7:38) Gud visste exakt hur Han skulle återlösa sina förlorade barn. Därför kunde Han ge så detaljrika instruktioner om hur människan skulle komma fram till nådens tron genom offren. Man kan alltså se det som om Jesu

liv och försoningsgärning som Fadern visste om gav en förebild för hela offerväsendet, det var inte Jesus som försökte imitera Mose föreskrifter.

Jesu synd- och skuldoffer innebär en möjlighet till förlåtelse för varje synd vi begått i det förflutna och varje synd vi begår nu och i framtiden. (2 Kor 5:19; Kol 1:14; Hebr 4:16; 1 Joh 1:9). Gud förlåter oss våra synder men Han har också utplånat dem ur sitt eget minne: Hebr 10:14,17) Detta kunde GT:s offer inte åstadkomma. Offerdjurs blod kunde bara överskyla något som senare måste bli dömt och skaffat ur vägen.

GT:s offersystem kunde ej föra ända fram till målet

I NT kommer det tydligt fram att det här präst och offersystemet - om än gudomligt instiftat och gott inte kunde föra fram ända till målet. En fullt återupprättad mänsklighet med nära gemenskap med sin skapare och Gud. Djuroffer kunde inte fullkomligt utplåna - förlåta - de kunde bara överskyla för en tid. Det behövde komma något bättre, nämligen själva kroppen - Jesus - som orsakade alla skuggbilder som finns i GT. Hela systemet behövde omformas, vi behövde en präst enligt Melki-Sedeks sätt. (Se Hebr 9-10). Men fram till dess var gamla testamentets offersystem det Gudagivna sättet att få sina synder överskylda och undgå dödsdom. Det var ett stort nådesbevis och ett evangelium för mänskligheten.

Rätt inställning avgörande

”Djuroffer som utförs av människor som saknar barmhärtighet, vars händer är ’fulla av blod’ och som inte söker rättvisa, hjälper de förtryckta, dömer de faderlösa rätt och stöder änkan i hennes sak (Jes 1:15-17) är inte bara till ingen nytta utan en styggelse. Gud har aldrig ansett att offer i sig själva kan ta bort skuld på ett permanent sätt. Bara de vars hjärtan är rätta inför Gud kan offra blodoffer som behagar Gud. (JNT Hebr 9:22) Djuroffren kunde aldrig permanent göra samveten rena och avlägsna synden permanent, de var tvärtom ” en ständig påminnelse om synd” (Hebr 10:3)

Missbruk beivras

Offersystemets missbruk påpekades bl.a. av Amos 5:25; Jes 1:11-12; Jer 7:22) Andra texter lyfter fram att lydnad betyder mer än offer I Sam15:22-23; Ps 40:7-9. Det var så lätt att bara förutsätta att Gud skulle ta emot offret och sedan glömma den moraliska skyldigheten att lyda honom. Men offersystemet rätt använt krävde en rätt inställning. Syndoffret skulle följas av en rätt bekännelse och om möjligt skulle det som skett rättas till eller återgäldas (skuldoffret). Ett noggrant uppfyllande av offerlagarna kunde inspirera eller uttrycka en djup förtröstan till Gud. (Illustrerad Bibelhandbok)

Sammanställning av offerlagar

Mose skriver flera olika typer av offer med helt olika funktion. De man först tänker på är väl de som kunde ge försoning för synder, men det fanns andra som enbart uttryckte tillbedjan och överlåtenhet, andra uttryckte tacksamhet för något Gud gjort medan ytterligare ett annat var ett tacksamhetsuttryck för den gemenskap man fick ha med den levande guden och med varandra. Det mosaiska offersystemet är som tidigare påpekats ett stort nådesbevis från Gud!

Allmänt

Fyra huvudgrupper av offer

I fyra olika typer av offer utgjöts blod:

- 1/ brännoffret
- 2/ tackoffret
- 3/ syndoffret
- 4/ skuldoffret

Endast föreskrivna offerdjur

Liksom allt annat som har med offerväsendet var förskriften för vilka offerdjur som kunde accepteras mycket exakta och noggranna. De djur som godtogs som offerdjur (hebreiska: korban) var rena och tama djur vilkas kött kunde ätas. I första hand, får, getter samt nötboskap men i vissa undantagsfall kunde även duvor användas vid vissa offer. Att offra andra djur än de föreskrivna skulle ha varit en grov hädelse mot Gud. Offer i sig har inget värde om de inte är gjorda i tro(het) mot Gud.

Allmänna principer för offrandet

1/ Djuren förs till uppenbarelsetältets ingång, där brännoffersaltaret fanns, för att offraren må bli ”välbehaglig inför Herrens ansikte”.

Att alla offer och andra handlingar som skulle ske ”inför Guds ansikte” skedde just vid ingången, alltså rakt österut berodde på att man ansåg att Gud satt på sin tron vid keruberna på nådastolen i det allra heligaste i den västligaste delen av templet. Därifrån skådade han ut rakt österut. Allt som skedde direkt österut från templet ansågs därför ske direkt inför Guds ansikte.

2/ Offraren lägger sina händer på djuret för att uttrycka identifikation mellan sig och offerdjuret för att dess ställföreträdande död skulle accepteras som försoning

3/ Djuret slaktas av offraren själv (om inte offret är för hela folket)

4/ Prästerna tar vara på blodet och altaret bestänks med blod

5/ Delar av eller hela offret bränns

I vanliga fall brändes offren på brännoffersaltaret på förgården, men isamband med offret av den röda kvigan också vid det tredje, minst omtalade, altaret som fanns utanför lägret (vilket innebar en sträcka på minst 1000 m från platsen mitt mellan den sjuarmade ljusstaken och bordet med skådebröden i det heliga). Vid detta altare offerades den röda kvigan som används för att rena tabernaklet, men också syndoffren förbrändes helt och hållet vid detta altare. Invid detta altare spilldes också den kvarblivna askan ut i en för ändamålet inrättad grop. Området kring altaret räknades som heligt och hörande till templet även om det således låg utanför såväl det primära tempelområdet som det som benämndes lägret. Detta kallades den "yttre helgedomen". Här offerades den röda kvigan bl.a. Platsen fanns utanför lägret direkt österut. Vid det senare templet i Jerusalem fanns det direkt österut vid toppen av oljeberget. (Se mer om detta tredje altare i : Secrets of Golgotha, Ernest L. Martin)

I de fall då offret var ämnat för hela folket tjänstgjorde en präst. När en person offerade för sin egen skull förde han själv fram djuret, lade sin händer på det och slaktade det. Prästen stänkte sedan blodet och brände offret. Den som ville offra fick inte äta av offret utom då det gällde tackoffret.. När flera offer utfördes vid samma tillfälle kom syndoffret före brännoffret och tackoffret.

1/ Syndoffret (3 Mos 4:1-35; 6:24-30)

”Om någon ouppsåtligen syndar mot något Herrens bud genom vilket något förbjudes och han alltså gör något som är förbjudet så gäller följande.

Ouppsåtliga synder begångna i okunnighet eller på grund av oaktsamhet fordrade ett syndoffer

Detta var alltså det offer som försonade synd gentemot Guds vilja och det fanns inte möjlighet att gottgöra handlingen på något sätt (om den onda handlingen hade drabbat en annan mänska). Gällde synden en annan mänska och brottet kunde gottgöras så var skuldoffret det offer som skulle utföras.

Synden är ouppsåtlig

Den synd som kunde bli förlåten var ouppsåtlig såtillvida att den var inte gjord med "upplyft arm" alltså i planerat, medvetet uppror mot Gud och hans vilja. Synd som kunde bli förlåten var alltså synd som var tandvärk, inte hantverk.

2. Tala till Israels barn och säg: Om någon ouppsåtligen syndar mot något HERRENS bud genom vilket något förbjudes, och han alltså gör något som är förbjudet, så gäller följande: (3 Mos 4:2)

Olika offer beroende på person

Olika personer i folket hade olika ansvar, det syns också i hurdana offer som skulle frambäras för var och en.

- den smorde prästen och hela folket - en tjur
- en ledare - en bock av hankön
- en vanlig medlem - en get eller ett lamm av honkön

Olika ritual beroende på offerarens ställning

Även om Gud bara har en moraliska standard var offret olika beroende på den enskilde individens personliga ansvar. Ingen var för viktig eller för obetydlig för att hans synder skulle ignoreras.

För prästen och hela folket

Ritualen varierade alltså. Vid syndaoffer för prästen och hela folket bar prästen blodet in i det

heliga och stänkte blod med sitt pekfinger sju gånger framför förlåten till det allra heligaste, därefter beströks blod på rökelsealtarets horn och resten av blodet hällde han ut vid foten av brännoffersaltaret. Fettet togs ut och brändes på brännoffersaltaret. Om det var syndoffer för en präst togs även njurarna ut och brändes.

För ledare och vanliga medlemmar

När djuret slaktades tog prästen blodet och smorde endast brännofferaltarets horn ute på förgården och hällde sedan ut resten nedanför altaret. Så tar han djurets fett från dess inre vitala delar och bränner det på altaret.

Fettet - det bästa

Fettet betraktades och betraktas fortfarande av mellanösterns folk som det bästa. Det representerade djurets hjärta. Symboliskt gav man härmed sitt hjärta åt Gud. Hjärtat symboliserar den invärtes fördärvade naturen. Den förtärdes av elden.

Resten åts eller förbrändes

Det offrade djurets kött blev högheligt. Det fick ätas av prästerna om dess blod inte hade förts in i det heliga, i så fall måste resten av djuret brännas. Den förbränningen skedde inte vid brännoffersaltaret utan vid det tredje altaret, Miphkad-altaret som fanns utanför lägret. När templet byggts fanns det direkt österut från templet vid oljeberget. Detta skedde alltså vid syndoffer för hela folket eller för prästen..

Tala till Aron och hans söner och säg: Detta är lagen om syndoffret: På samma plats där brännoffersdjuret slaktas skall ock syndoffersdjuret slaktas, inför HERRENS ansikte. Det är högheligt. 26. Den präst som offerar syndoffret skall äta det; på en helig plats skall det ätas, i förgården till uppenbarelsetältet. 27. Var och en som kommer vid köttet bliver helig. Och om något av blodet stänkes på någons kläder, så skall man avtvå det bestänkta stället på en helig plats. 28. Ett lerkärl vari kokningen har skett skall sönderslås; men har kokningen skett i ett kopparkärl, så skall detta skuras och sköljas med vatten. 29. Allt mankön bland prästerna må äta det. Det är högheligt. 30. Men intet syndoffer av vars blod något bäres in i uppenbarelsetältet till att bringa försoning i helgedomen får ätas; det skall brännas upp i eld. (3 Mos 6:24-30)

Fattigdom inget hinder för garanterad förlåtelse

Alla ångerfulla syndare kunde få sin synd försonad oberoende av ekonomisk ställning. Om någon inte hade råd med ett lamm eller en get räckte det med att en turturduva eller en vanlig duva offerades. Om någon var mycket fattig kunde t.o.m. en dagsransom fint mjöl - försäkra den skyldige att Gud tagit emot honom.

Det var också viktigt att synden skulle bekännas (3 Mos 5:5)

Genomtänkt upprorisk synd - ingen förlåtelse

För synd som gjordes som genomtänkt uppror mot Gud fanns ingen möjlighet till förlåtelse. Den som gör något i beräknat uppror gentemot Gud vill ju inte heller ha förlåtelse. Det stränga straffet är för att minimera skadan, att inte hela folket skall dras med i upproriskhet. I gamla testamentets historiska böcker får man läsa om konsekvenserna av Israels ovilja att följa Guds förbund. Slutresultatet blev att massor av judar dödades av främmande härar och hela folket blev bortfört i fångenskap.

30. Men den som begår något med upplyft hand, evad han är inföding eller främling, han hånar HERREN, och han skall utrotas ur sitt folk.
31. Ty HERRENS ord har han föraktat, och mot hans bud har han brutit; utan förskoning skall han utrotas; missgärning vilar på honom. (4 Mos 15:30-31)

Brott som motiverade syndoffer

Syndoffret var föreskrivet för brott som vittnesvägran, ceremoniell orenhet och obetänksamma eder (3 Mos 5:1-13). Dessa brott ansågs inte vara gjorda i direkt uppror mot Gud och orsakade därför inte dödsstraff. Men givetvis alla andra brott, också helt omedvetna som senare uppmärksammades, som inte var gjorda i uppror mot Gud skulle och kunde försonas med syndoffer. Gällde brottet en annan mänska var det dock ett skuldoffer som skulle göras istället. I slutet av avsnittet med syndoffer kommer de ceremoniella orenheter som kräver syndoffer.

Ritual för den smorde prästen

En felfri ungtjur

3. Om det är den smorde prästen som har syndat och därvid dragit skuld över folket, så skall han för den synd han har begått offra en felfri ungtjur åt HERREN till syndoffer. (3 Mos 4:3)

Lägger sin hand på tjurens huvud

4. Och han skall föra tjuren fram inför HERRENS ansikte, till uppenbarelsetältets ingång. Och han skall lägga sin hand på tjurens huvud (3 Mos 4:4a)

och slaktar själv offerdjuret

och sedan slakta tjuren inför HERRENS ansikte. (3 Mos 4:4b)

Offrandet hade ju en klar pedagogisk funktion även. Att själv vara tvungen att slakta detta oskyldiga djur var nog ett hjälpmedel för att förstå syndens allvar och förde tanken om en ställföreträdande död ännu närmare offerarens medvetande.

Bär in blodet till uppenbarelsetältet

5. Och den smorde prästen skall taga något av tjurens blod och bära det in i uppenbarelsetältet, (3 Mos 4:5)

Stänker det sju gånger vid förlåten

6. och prästen skall doppa sitt finger i blodet och stänka blodet sju gånger inför HERRENS ansikte, vid förlåten till helgedomen. (3 Mos 4:6)

Sju är Guds eller fullkomlighetens tal.

Rökelsealtarets horn bestryks

7. Därefter skall prästen med blodet bestryka hornen på den välluktande rökelsens altare, som står inför HERRENS ansikte i uppenbarelsetältet; (3 Mos 4:7a)

Det övriga blodet hälls ut vid brännofferaltaret

men allt det övriga blodet av tjuren skall

han gjuta ut vid foten av brännoffersaltaret, som står vid ingången till uppenbarelsetältet. (3 Mos 4:7b)

Fett och njurar förbränns på brännoffersaltaret

8. Och allt syndofferstjurens fett skall han taga ut ur honom -- det fett som omsluter inälvorna, och allt det fett som sitter på inälvorna,
9. och båda njurarna med det fett som sitter på dem invid länderna, så ock leverfettet, vilket han skall frånskilja invid njurarna
10. på samma sätt som detta tages ut ur tackofferstjuren; och prästen skall förbränna det på brännoffersaltaret. (3 Mos 4:8-10)

Resten förbränns vi det tredje altaret

11. Men tjurens hud och allt hans kött jämte hans huvud och hans fötter hans inälvor och hans orenlighet,
12. korteligen, allt det övriga av tjuren, skall han föra bort utanför lägret till en ren plats, där man slår ut askan, och bränna upp det på ved i eld; på den plats där man slår ut askan skall det brännas upp. (3 Mos 4:11-12)

Detta skedde alltså vid Miphkad-altaret som fanns minst en kilometer från tabernaklet österut, alltså utanför lägret. Under templets tid fanns det vid oljeberget.

Ritual för hela församlingen

En ungtjur

13. Och om Israels hela menighet begår synd ouppsåtligen, och utan att församlingen märker det, i det att de bryta mot något Herrens bud genom vilket något förbjudes och så ådraga sig skuld,
14. och den synd de hava begått sedan bliver känd, så skall församlingen offra en ungtjur till syndoffer. De skola föra honom fram inför uppenbarelsetältet; (3 Mos 4:13-14)

De äldste lägger sina händer på tjurens huvud

15. och de äldste i menigheten skola lägga sina händer på tjurens huvud inför Herrens ansikte, och sedan skall man slakta tjuren inför HERRENS ansikte. (3 Mos 4:15)

Det var någon av de äldste som själva slaktade offerdjuret.

Prästen stänker sju gånger vid förlåten

16. Och den smorde prästen skall bära något av tjurens blod in i uppenbarelsetältet,
17. och prästen skall doppa sitt finger i blodet och stänka sju gånger inför HERRENS ansikte, vid förlåten. (3 Mos 4:16-17)

Jfr vad som hände när det fullkomliga syndoffret slaktades, vilket antagligen skedde just på oljeberget i omedelbar närhet av var det "tredje altaret" stod och brännofferstjuren förbrändes då revs förlåten itu när Jesu blod blev utgjutet

Rökelsealtarets horn bestryks

18. Därefter skall han med blodet bestryka hornen på det altare som står inför HERRENS ansikte i uppenbarelsetältet; (3 Mos 4:18a)

Det övriga blodet gjuts ut vid brännoffersaltaret

men allt det övriga blodet skall han gjuta ut vid foten av brännoffersaltaret, som står vid ingången till uppenbarelsetältet. (3 Mos 4:18b)

Tjurens fett förbränns på brännoffersaltaret

19. Och allt tjurens fett skall han taga ut ur honom och förbränna det på altaret. (3 Mos 4:19)

Synden blir förlåten

20. Så skall han göra med tjuren; såsom han skulle göra med den förra syndofferstjuren, så skall han göra med denna. När så prästen bringar försoning för dem, då bliver dem förlåten. (3 Mos 4:20)

Resten förbränns vi Miphkad-altaret

21. Och han skall föra ut tjuren utanför lägret och bränna upp honom, såsom han skulle göra med den förra tjuren. Detta är syndoffret för församlingen. (3 Mos 4:21)

Se offer för prästen samt i introduktionen om Miphkad-altaret

Ritual för hela folkets omedvetna synd

22. Och om I begån synd ouppsåtligen, i det att I underlåten att göra efter något av dessa bud som HERREN har kungjort för Mose,
23. efter något av det som HERRENS har bjudit eder genom Mose, från den dag då HERREN gav sina bud och allt framgent, släkte efter släkte,
24. så skall, om synden har blivit begången ouppsåtligen, utan att menigheten visste det, hela menigheten offra en ungtjur såsom brännoffer, till en välbehaglig lukt för HERREN, med det spisoffer och det drickoffer som på föreskrivet sätt skall offras därtill, och tillika en bock såsom syndoffer.
25. Och prästen skall bringa försoning för Israels barns hela menighet, och så bliver dem förlåten; ty det var en ouppsåtlig synd, och de hava burit fram sitt offer, ett eldoffer åt HERREN, och sitt syndoffer inför HERRENS ansikte för sin ouppsåtliga synd.
26. Ja, så bliver dem förlåten, Israels barns hela menighet och främlingen som bor ibland dem; ty hela folket var delaktigt i den ouppsåtliga synden. (4 Mos 15:22-26)

Ritual för en ledare för folket

En bock av hankön

22. Om en hövding (ledare) syndar, i det att han ouppsåtligen bryter mot något HERRENS, sin Guds, bud genom vilket något förbjudes, och han själv märker att han har ådragit sig skuld,
23. eller av någon får veta vilken synd han har begått, så skall han såsom sitt offer föra fram en bock, ett felfritt djur av hankön. (3 Mos 4:22-23)

Lägger sin hand på bockens huvud och slaktar

24. Och han skall lägga sin hand på bockens huvud och sedan slakta honom på samma plats där man slaktar brännoffret, inför HERRENS ansikte. Det är ett syndoffer. (3 Mos 4:24)

Se kommentaren för att offraren själv slaktar djuret vid en smord präst

Stryka av blodet på brännofferaltarets horn

25. Och prästen skall taga något av syndoffrets blod på sitt finger och stryka på brännofferaltarets horn; (3 Mos 4:25a)

Det övriga blodet gjuts ut vid brännoffersaltaret

men det övriga blodet
skall han gjuta ut vid foten av brännoffersaltaret. (3 Mos 4:25b)

Fettet skall förbrännas vid brännoffersaltaret

26. Och allt fett skall han förbränna på altaret, såsom det sker med tackoffersdjurets fett. (3 Mos 4:26a)

Förlåtelse ges

När så prästen bringar försoning
för honom, till rening från hans synd, då bliver honom förlåtet. (3 Mos 4:26b)

Ritual för en vanlig medlem

En felfri get av honkön

27. Och om någon av det meniga folket syndar ouppsåtligen, därigenom att han bryter mot något HERRENS bud genom vilket något förbjudes, och han själv märker att han har ådragit sig skuld,
28. eller av någon får veta vilken synd han har begått, så skall han, såsom sitt offer för den synd han har begått, föra fram en felfri get, ett djur av honkön. (3 Mos 4:27-28)

Lägger sin hand på getens huvud

29. Och han skall lägga sin hand på syndoffersdjurets huvud och sedan slakta syndoffersdjuret på den plats där brännoffersdjuren slaktas. (3 Mos 4:29)

Observera att offeraren själv slaktar djuret. Se kommentar om detta vid en smord präst.

Blodet stryks på brännofferaltarets horn

30. Och prästen skall taga något av blodet på sitt finger och stryka det på brännofferaltarets horn; (3 Mos 4:30a)

Resten av blodet gjuts ut vid brännoffersaltaret

men allt det övriga blodet
skall han gjuta ut vid foten av altaret. (3 Mos 4:30b)

Fettet förbränns på brännoffersaltaret

31. Och allt fettets skall han taga ut, på samma sätt som fettets tages ut ur tackoffersdjuret, och prästen skall förbränna det på altaret, till en välbehaglig lukt för HERREN. När så prästen bringar försoning för honom, då bliver honom förlåtet. (3 Mos 4:31)

Alternativt går det också att offra ett lamm av honkön

32. Men om någon vill offra ett lamm till syndoffer, så skall han föra fram ett felfritt djur av honkön.
33. Och han skall lägga sin hand på syndoffersdjurets huvud och

sedan slakta det till syndoffer på samma plats där man slaktar brännoffersdjuren.

34. Och prästen skall taga något av syndoffrets blod på sitt finger och stryka på brännofferaltarets horn; men allt det övriga blodet skall han gjuta ut vid foten av altaret.
35. Och allt fettet skall han taga ut, på samma sätt som fettet tages ut ur tackoffersfåret, och prästen skall förbränna det på altaret, ovanpå Herrens eldoffer. När så prästen för honom bringar försoning för den synd han har begått, då bliver honom förlåtet. (3 Mos 4:32-35)

Offret av den röda kvigan

Detta offer gjordes för tillredningen av stänkelsevattnet som användes för att rena ceremoniell orenhet efter beröring med död m.m. Det här var ett mycket speciellt offer som utfördes efter mycket speciella föreskrifter.

En röd felfri kviga

2. Detta är den lagstadga som HERREN har påbjudit: Säg till Israels barn att de skaffa fram till dig en röd, felfri kviga (*i 1917 står det ko, men kviga är det rätta ordet som används i de flesta andra översättningar*), en som icke har något lyte, och som icke har burit något ok. (4 Mos 19:2)

Förs utanför lägret för att slaktas

3. Denna skolen I lämna åt prästen Eleasar; och man skall föra ut henne utanför lägret och slakta henne i hans åsyn. (4 Mos 19:3)

Detta gjordes alltså vid det tredje altaret vid templet, det yttre altaret - Miphkad-altaret. Efter det att templet byggts fanns altaret rakt österut, vid den södra toppen av Oljeberget. I vanliga fall slaktades ju offren vid brännoffersaltaret. Det här offret utgjorde det enda undantaget.

Blodet stänks sju gånger mot uppenbarelsetältet

4. Och prästen Eleasar skall taga något av hennes blod på sitt finger, och stänka med hennes blod sju gånger mot framsidan av uppenbarelsetältet. (4 Mos 19:4)

Hela kvigan bränns upp

5. Sedan skall man bränna upp kon inför hans ögon; hennes hud och kött och blod jämte hennes orenlighet skall man bränna upp. (4 Mos 19:5)

Tillsammans med cederträ, isop och rosenrött garn

6. Och prästen skall taga cederträ, isop och rosenrött garn och kasta det i elden vari kon brännes upp. (4 Mos 19:6)

Prästen ska tvätta sig och sina kläder

7. Och prästen skall två sina kläder och bada sin kropp i vatten; därefter får han gå in i lägret. (4 Mos 19:7a)

Oren till aftonen

Dock skall prästen vara oren ända till aftonen. (4 Mos 19:7b)

Den som brände upp kvigan - likadant

8. Också den som brände upp henne skall två sina kläder i vatten och bada sin kropp i vatten, och vara oren ända till aftonen. (4 Mos 19:8)

Askan samlades in och förvarades till stänkelsevatten

9. Och en man som är ren skall samla ihop askan efter kon och lägga den utanför lägret på en ren plats. Den skall förvaras åt Israels barns menighet, till stänkelsevatten. Det är ett syndoffer. (4 Mos 19:9)

Mannen som samlade in askan - tvätta sina kläder och oren till aftonen

10. Och mannen som samlade ihop askan efter kon skall två sina kläder och vara oren ända till aftonen. Detta skall vara en evärdlig stadga för Israels barn och för främlingen som bor ibland dem. (4 Mos 19:10)

Jfr Hebr 9:13-14 (Hur mycket mer skall då inte Kristi blod rena...)

Jesus som vårt syndoffer

När syndoffret bars fram i templet och blodet stänktes på altarets horn, så var detta en hänvisning till det blod som skulle bestänka korset på Golgata När offerlammets blod därefter hälldes ut vid altarets fot var detta en hänvisning till att Jesu blod skulle rinna ner vid korsets fot. Syndoffret togs emot utanför porten och det brändes utanför lägret "Därför var det ock utanför stadporten som Jesus utstod sitt lidande för att Han genom sitt blod skulle helga folket." (Hebr 13:12). Gal 1:4; 1 Kor 15:3; 2 Kor 5:21; Hebr 9-10; 13:8-15; 1 Petr 2:24; Jes 53

Ceremoniell orenhet som krävde syndoffer

Vi ska komma ihåg att ceremoniell orenhet inte innebär att man hade gjort något etiskt fel, att man var en sämre människa. Alla människor hade perioder av ceremoniell orenhet och en del av dessa orsaker fordrade syndoffer. I nästan alla dessa fall räcker det med en duva som syndoffer. I vanliga fall, när orsaken inte var ceremoniell, så krävdes tjur, get eller lamm.

Översikt

Dessa tillstånd orsakade behov av syndoffer:

- *efter barnsbörd*
- *efter onaturligt blodflöde*
- *för tidigt avbruten nasirtid*
- *efter normalt avslutad nasirtid*
- *rening efter spetälska*

Efter barnsbörd

6. Och när hennes reningsdagar äro ute, vare sig efter son eller efter dotter, skall hon föra fram ett årsgammalt lamm såsom brännoffer, (3 Mos 12:6a)

En duva som syndoffer

och en ung duva eller en turturduva såsom

syndoffer, till uppenbarelsetältets ingång, till prästen.

7. Och han skall offra detta inför HERRENS ansikte och bringa försoning för henne, så bliver hon ren från sitt blodflöde. Detta är lagen om en barnaföderska, när hon har fött ett gossebarn, och när hon har fött ett flickebarn.
8. Och om hon icke förmår bekosta ett får, så skall hon taga två turturduvor eller två unga duvor, en till brännoffer och en till syndoffer. Och prästen skall bringa försoning för henne, så bliver hon ren. (3 Mos 12:6b-8)

Rening efter onaturligt blodflöde

28. Men om hon bliver ren från sitt flöde, skall hon räkna sju dagar och sedan vara ren. (3 Mos 15:28)

Duva som offer

29. Och på åttonde dagen skall hon taga sig två turturduvor eller två unga duvor och bära dem till prästen, till uppenbarelsetältets ingång.

30. Och prästen skall offra den ena till syndoffer och den andra till brännoffer; så skall prästen bringa försoning för henne inför HERRENS ansikte, till rening från hennes orena flöde.

31. Så skolen I bevara Israels barn från orenhet, på det att de icke må dö i sin orenhet, om de orena mitt tabernakel, som står mitt ibland dem. (3 Mos 15:29-31)

Rening efter för tidigt avbruten nasirtid

9. Men om någon oförtänt och plötsligt dör i hans närhet, och därmed orenar hans huvud, på vilket han bär nasirtecknet, så skall han raka sitt huvud den dag han bliver ren; han skall raka det på sjunde dagen. (4 Mos 6:9)

Duvor

10. Och på åttonde dagen skall han bära fram till prästen två turturduvor eller två unga duvor, till uppenbarelsetältets ingång.
11. Och prästen skall offra en till syndoffer och en till brännoffer och bringa försoning för honom, till rening från den synd han har dragit över sig genom den döde; sedan skall han samma dag åter helga sitt huvud;
12. han skall inviga sig till nasir åt HERREN för lika lång tid som han förut hade lovat. Och han skall föra fram ett årsgammalt lamm till skuldoffer. Den förra löftestiden skall vara ogill, därför att hans nasirat blev orenat. (4 Mos 6:10-12)

Rening efter normalt avslutad nasirtid

13. Och detta är lagen om en nasir: Den dag hans nasirtid är ute skall han föras fram till uppenbarelsetältets ingång; (4 Mos 6:13)

Lamm av honkön till syndoffer

14. och han skall såsom sitt offer åt HERREN frambära ett årsgammalt felfritt lamm av hankön till brännoffer och ett årsgammalt felfritt lamm av honkön till syndoffer och en felfri vädur till tackoffer,
15. därjämte en korg med osyrat bröd, kakor av fint mjöl, begjutna med olja, och osyrade tunnkakor, smorda med olja, så ock tillhörande spis offer och drickoffer.
16. Och prästen skall bära fram detta inför HERRENS ansikte och offra hans syndoffer och hans brännoffer.
17. Och väduren skall han offra till tackoffer åt HERREN, jämte korgen med de osyrade bröden; prästen skall ock offra tillhörande spisoffer och drickoffer.
18. Och nasiren skall vid ingången till uppenbarelsetältet raka sitt huvud, på vilket han bär nasirtecknet, och taga sitt huvudhår, sitt nasirtecken, och lägga det på elden som brinner under tackoffret.
19. Och prästen skall taga den kokta vädursbogen, och därjämte ur korgen en osyrad kaka och en osyrad tunnkaka, och lägga detta på nasirens händer, sedan denne har rakat av sig nasirtecknet.
20. Och prästen skall vifta detta såsom ett viftoffer inför HERRENS ansikte; det skall vara helgat åt prästen, jämte viftoffersbringan och offergårdslåret. Sedan får nasiren åter dricka vin. (4 Mos 6:14-21)

Rening efter spetälska

19. Därefter skall prästen offra syndoffret och bringa försoning för den som skall renas, så att han bliver fri ifrån sin orenhet; sedan skall han slakta brännoffersdjuret.
20. Och prästen skall offra brännoffret på altaret och tillika spisoffret. När så prästen bringar försoning för honom, då bliver han ren. (3 Mos 14:19-20)

Anpassning för de fattiga

21. Men om han är fattig och icke kan anskaffa så mycket, så skall han taga allenast ett lamm till skuldoffer, och vifta det för att bringa försoning för sig, och allenast en tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med olja, till spisoffer, och därtill en log olja, (3 Mos 14:21)

Duva till syndoffer och brännoffer

22. så ock två turturduvor eller två unga duvor, efter som han kan anskaffa; den ena skall vara till syndoffer, den andra till brännoffer. (3 Mos 14:22)

På åttonde dagen

23. Och han skall, för att förklaras ren, bära allt detta till prästen på åttonde dagen, till uppenbarelsetältets ingång, inför HERRENS ansikte. (3 Mos 14:23)

Viftoffer

24. Och prästen skall taga skuldofferslammet och tillhörande log olja, och detta skall prästen vifta såsom ett viftoffer inför HERRENS ansikte. (3 Mos 14:24)

Skuldoffer

25. Och man skall slakta skuldofferslammet, och prästen skall taga av skuldoffrets blod och bestryka högra örsnibben på den som skall renas, så ock tummen på hans högra hand och stortån på hans högra fot. (3 Mos 14:25)

Oljan

26. Sedan skall prästen gjuta något av oljan i sin vänstra hand,
27. och prästen skall stänka med sitt högra pekfinger något av oljan som han har i sin vänstra hand sju gånger inför HERRENS ansikte.
28. Och prästen skall med oljan som han har i sin hand bestryka högra örsnibben på den som skall renas, så ock tummen på hans högra hand och stortån på hans högra fot, ovanpå skuldoffersblodet.
29. Och det som är över av oljan i prästens hand skall han gjuta på dens huvud, som skall renas, till att bringa försoning för honom inför HERRENS ansikte. (3 Mos 14:26-29)

Duvor som synd- och brännoffer tillsammans med spisoffer

30. Därefter skall han offra den ena av turturduvorna eller av de unga duvorna, vad han nu har kunnat anskaffa;
31. efter som han har kunnat anskaffa: skall han offra den ena till syndoffer och den andra till brännoffer, tillika med spisoffret. Så skall prästen bringa försoning inför HERRENS ansikte för den som skall renas. (3 Mos 14:30-31)

SKULDOFFER

Där gottgörelse krävs

Stora likheter med syndoffret. Men här kunde en gottgörelse ske gentemot Gud eller en medmänniska. Skuldoffret avsåg att upprätta gemenskapen med Gud efter det att människan syndat mot en annan medmänniska eller Gud direkt. När man gottgjorde skulle man alltid ge femtedelen därtill. Det offer som föreskrivs är enligt 1917 en vädur men enligt modernare översättningar en bagge.

Individens rättigheter i relation till Gud och medmänniskor är klart uttryckta i föreskrifterna för skuldoffret

Syndens allvar

Försummelse att ära Gud med förstlingen, tionde och andra förelagda offer, krävde inte bara ersättning utan också offer. Den skyldige fick betala igen till fulla värdet samt lägga en femtedel därtill av det ursprungliga offret samt offra en vädur/bagge för att få förlåtelse. Detta kostsamma offer skulle göra honom medveten om syndens allvar.

När han förorättat en medmänniska på liknande sätt fick han lägga till en extra femtedel för att gottgöra. Om ersättningen inte kunde betalas igen till den förorättade personen eller till en nära släkting till den förorättade så betalades det till prästen (4 Mos 5:5-10). Brott mot en annan persons rättigheter var också brott mot Gud. Därför var offren nödvändiga.

”Om någon, vare sig man eller kvinna, begår någon synd i det han gör sig skyldig till en orätrådighet mot HERREN och denna person alltså ådrage sig skuld, så skall han bekänna den synd han begått och ersätta det han har förbrutit sig på till dess fulla värde och lägga femtedelen därtill, och detta skall han ge åt den han har förbrutit sig mot. Men om denne inte har efterlämnat någon bördeman, åt vilken ersättning kan givas för det han har förbrutit sig på, då skall ersättning ges åt HERREN och tillhöra prästen (4 Mos 5:6-8).

Mot hyckleri

Det räckte alltså inte att i sin kammare bekänna och ge ett offer till HERREN om man hade förbrutit sig mot en annan människa. Man måste betala igen till mer än fulla värdet. Detta försvårade hyckleri.

Undanhållit vad som är helgat åt HERREN

En vädur/bagge som skuldoffer

15. Om någon begår en orättrådighet, i det att han ouppsåtligen försyndar sig genom att undanhålla något som är helgat åt Herren, så skall han såsom bot föra fram åt HERREN till skuldoffer av småboskapen en felfri vädur, efter det värde du bestämmer i silver, till ett visst belopp siklar efter helgedomssikelns vikt. (3 Mos 5:15).

Lägga femtedelen därtill

16. Och han skall giva ersättning för det som han har undanhållit av det helgade och skall lägga femtedelen av värdet därtill; och detta skall han giva åt prästen. När så prästen bringar försoning för honom genom skuldoffersväduren, då bliver honom förlåtet. (3 Mos 5:16).

Brott mot Guds bud

En vädur/bagge

17. Och om någon, utan att veta det, syndar, i det att han bryter mot något HERRENS bud genom vilket något förbjudes, och han så ådrager sig skuld och bär på missgärning,
18. så skall han såsom skuldoffer föra fram till prästen av småboskapen en felfri vädur, efter det värde du bestämmer. När så prästen för honom bringar försoning för den synd han har begått ouppsåtligen och utan att veta det, då bliver honom förlåtet.
19. Det är ett skuldoffer, ty han har ådragit sig skuld inför HERREN. (3 Mos 5:17-19).

Stöld

Vädur/bagge som offer

2. Om någon syndar och begår en orättrådighet mot HERREN, i det att han inför sin nästa nekar angående något som denne har ombetrott honom eller överlämnat i hans hand, eller angående något som han med våld har tagit; eller i det att han med orätt avhänder sin nästa något;

3. eller i det att han, när han har hittat något borttappat, nekar därtill och svär falskt i någon sak, vad det nu må vara, vari en människa kan försynda sig:
4. så skall den som så har syndat Och därmed ådragit sig skuld återställa vad han med våld har tagit eller med orätt tillägnat sig, eller det som har varit honom ombetrott, eller det borttappade som han har hittat, (3 Mos 7:2-4).

Ersätta till en femtedel över det fulla värdet

5. eller vad det må vara, varom han har svurit falskt; han skall ersätta det till dess fulla belopp och lägga femtedelen av värdet därtill. Han skall giva det åt ägaren samma dag han bär fram sitt skuldoffer.
6. Ty sitt skuldoffer skall han föra fram inför HERREN; en felfri vädur av småboskapen, efter det värde du bestämmer, skall han såsom sitt skuldoffer föra fram till prästen.
7. När så prästen bringar försoning för honom inför HERRENS ansikte, då bliver honom förlåtet, vad han än må hava gjort, som har dragit skuld över honom. (3 Mos 7:5-7).

Offerritualen

1. Och detta är lagen om skuldoffret: Det är högheligt. (4 Mos 7:1)

Blodet stänks på brännofferaltaret

2. På samma plats där man slaktar brännoffersdjuret skall man slakta skuldoffersdjuret. Och man skall stänka dess blod på altaret runt omkring. (4 Mos 7:2)

Jämför med syndoffret där man strök blodet på brännoffer- eller rökelsealtarets horn

Allt fett, svansen och njurarna offras som eldsoffer

3. Och allt dess fett skall man offra, svansen och det fett som omsluter inälvorna,
4. och båda njurarna med det fett som sitter på dem invid länderna, så ock leverfettet, vilket man skall fränkilja invid njurarna.
5. Och prästen skall förbränna det på altaret till ett eldsoffer åt HERREN. Det är ett skuldoffer. (4 Mos 7:3-5)

Vid syndoffer var det bara fettets som offrades, njurarna offrades också om syndoffret gällde en smord präst.

Det övriga får prästerna äta

6. Allt manköt bland prästerna må äta det; på en helig plats skall det ätas; det är högheligt.
7. Vad som gäller om syndoffret skall också gälla om skuldoffret; samma lag skall gälla för dem båda. Den präst som bringar försoning därmed, honom skall det tillhöra. (4 Mos 7:6-7)

Bekännelsen viktig

Också då måste syndaren bekänna sin skuld i det han lägger sin hand på offerdjurets huvud och ber: ” O Jahvé, jag har syndat. Jag har gjort vad orätt är. Jag har varit upprorisk och gjort illa, därigenom att jag... (synden nämns vid namn). Men jag ångrar mig och ber att detta offerdjurs blod må försona mig med dig.” Genom syndabekännelsen lyfts skuldbördan från syndaren och han kan på nytt närma sig Gud med gott samvete. (Blodsförbundet, Nilsson)

Brännoffret

Synd- och skuldoffrets viktigaste uppgift var givetvis att avlägsna synd och skuld. De offer som återstår: bränn- spis- och tackoffer har inte den funktionen alls. Det mosaiska offersystemet är ett Guds påfund och alla Hans påfund är underbara. När syndens problem var undanröjt kommer vi nu in på uttryck för hängivenhet, helgelselängtan, tacksamhet, gemenskap och glädje i de påföljande offren..

Uttryck för hängivenhet

Brännoffret gav uttryck för hängivenhet, total överlåtelse till Gud, samt helgelselängtan. Offerarens fullständiga överlåtelse till Gud illustreras av att hela offret förbrändes på altaret.

Offerdjur

Ett felfritt djur av hankön. En tjur (rika), eller ett får eller get (vanliga) eller en duva (fattiga). Varför det skulle vara hankön här berättar inte Bibeln men kanske var det p.g.a. dess högre värde.

Offerritual

Det utmärkande för brännoffret var att hela offret förbrändes på brännoffersaltaret. Inget gavs åt prästerna. Endast brännoffersaltaret bestänktes med blod. Dessutom tvättades inälvorna och fötterna i vatten. Kanske som en symbol för inre rening och villighet att gå HERRENS vägar.

Vid uppenbarelsetältets ingång

3. Om han vill bära fram ett brännoffer av fäkreaturen, så skall han därtill taga ett felfritt djur av hankön och föra det fram till uppenbarelsetältets ingång, för att han må bli välbehaglig inför HERRENS ansikte.

Vid samma plats som de övriga offren, den röda kvigan undantagen.

Lägger sin hand på djurets huvud och slaktar

4. Och han skall lägga sin hand på brännoffersdjurets huvud; så bliver det välbehagligt, och försoning bringas för honom.
5. Och han skall slakta ungtjuren inför HERRENS ansikte;

Som vid övriga offer är det offeraren själv som slaktar. Se kommentar vid syndoffer för smord präst

Blodet stänks runt brännoffersalteret

och Arons

söner, prästerna, skola bära fram blodet, och de skola stänka blodet runt omkring på det altare som står vid ingången till uppenbarelsetältet.

Liksom vid skuldoffret. Vid syndoffret smordes altarets horn, endera brännoffers- eller rökelsealtaret beroende på offerarens ställning.

Huden avlägsnas

6. Och han skall draga av huden på brännoffersdjuret och dela det i dess stycken.

Huden var den enda delen av offret som inte skulle förtäras av eld. Huden gavs till prästen.

Hela offret förbränns på altaret

7. Och prästen Arons söner skola göra upp eld på altaret och lägga ved på elden.
8. Och Arons söner, prästerna, skola lägga styckena, huvudet och istret ovanpå veden som ligger på altarets eld.

Inälvorna och fötterna tvås i vatten först

9. Men inälvorna och fötterna skola tvås i vatten. Och prästen skall förbränna alltsammans på altaret: ett brännoffer, ett eldsoffer till en välbehaglig lukt för HERREN.

” Symboliskt betyder detta att den troendes fötter har vandrat på den mark som är under förbannelse. Hans invärtes mänska ska också prövas, för att det ska framgå om den offerande är uppriktig i sitt hjärta. Därför tittat prästen in bakom huden på djuret, exponerar det inre och ser till att också det blir rent. Brännoffret är ju en längtan efter djupare gemenskap med Gud.”
(Blodsförbundet, Nilsson)

Småboskap

Det specifika vid offer av småboskap är att huden inte tas till vara och att man slaktar det lite längre från uppenbarelsetältets ingång,, på norra sidan om brännoffersaltaret.

Felfritt djur av hankön

10. Men om han vill bära fram ett brännoffer av småboskapen, vare sig av fåren eller av getterna, så skall han därtill taga ett felfritt djur av hankön.
11. Och han skall slakta det vid sidan av altaret, norrut, inför HERRENS ansikte, och Arons söner, prästerna, skola stänka dess blod på altaret runt omkring.
12. Och han skall dela det i dess stycken och frånskilja dess huvud och ister; och prästen skall lägga detta ovanpå veden som ligger på altarets eld.
13. Men inälvorna och fötterna skola tvås i vatten. Och prästen skall offra alltsammans och förbränna det på altaret; det är ett brännoffer, ett eldsoffer till en välbehaglig lukt för HERREN.

Fåglar

Fåglar var den fattiges alternativ. Men effekten var av Gud garanterad att var densamma. Var och en kunde offra enligt sina egna förutsättningar. De skillnader som finns i ritualen, bl.a. att duvornas inälvor inte tvättas i vatten kommer ju förstås av offerdjurens olika fysiska egenskaper.

Turturduvor eller unga duvor

14. Men om han vill bära fram åt HERREN ett brännoffer av fåglar, så skall han taga sitt offer av turturduvor eller av unga duvor.
15. Och prästen skall bära fram djuret till altaret och vrida huvudet av det och förbränna det på altaret. Och dess blod skall utkramas på altarets vägg.
16. Men dess kräva med orenligheten däri skall han taga ut, och han skall kasta den vid sidan av altaret, österut, på askhögen.
17. Och han skall fläka upp det invid vingarna, dock utan att frånskilja dessa; och prästen skall förbränna det på altaret, ovanpå veden som ligger på elden. Det är ett brännoffer, ett eldsoffer till en välbehaglig lukt för HERREN. (3 Mos1:2-17; 6:8-13)

Alltid brinnande

Israel befalldes att ge ett kontinuerligt brännoffer - dygnet runt skulle man se till att elden på koppelaltaret brann. Detta skulle ske genom att man lämnade kvar brännoffret på altarets härd över natten.

9. Bjud Aron och hans söner och säg: Detta är lagen om brännoffret:
Brännoffret skall ligga på altarets härd hela natten intill morgonen, och elden på altaret skall därigenom hållas brinnande.
10. Och prästen skall ikläda sig sin livrock av linne och ikläda sig benkläder av linne, för att de må skyla hans kött; därefter skall han taga bort askan vartill elden har förbränt brännoffret på altaret, och lägga den vid sidan av altaret.
11. Sedan skall han taga av sig sina kläder och ikläda sig andra kläder och föra askan bort utanför lägret till en ren plats. (3 Mos 6:9-11)

Antagligen det tredje altaret rakt österut utanför lägret, det som senare skulle vara placerat på toppen av Oljeberget

12. Men elden på altaret skall hållas brinnande och får icke slockna; prästen skall var morgon antända ny ved därpå. Och han skall lägga brännoffret därpå och förbränna fettstyckena av tackoffret därpå.
13. Elden skall beständigt hållas brinnande på altaret; den får icke slockna. (3 Mos 6:12-13)

Brännoffer alltid tillsammans med spis- och drickoffer

Brännoffret offrades aldrig ensam. Ofta föregicks det av synd- eller skuldoffer. Tillsammans med brännoffret skulle också offras spis- och drickoffer. Mer om dessa offer senare. Vin skulle ackompanjera brännoffret som drickoffer: Och såsom drickoffer därtill skall du offra en fjärdedels hin (hin=6 liter), till det första lammet; i helgedomen skall drickoffer av stark dryck utgjutas åt HERREN.

2. Tala till Israels barn och säg till dem: Om I, när I kommen in i det land som jag vill giva eder, och där I skolen bo,
3. viljen offra ett eldoffer åt HERREN, ett brännoffer eller ett slaktoffer -- vare sig det gäller att fullgöra ett löfte, eller det gäller ett frivilligt offer, eller det gäller edra högtidsoffer -- för att bereda HERREN en välbehaglig lukt, genom fäkreatur eller småboskap,
4. så skall den som vill offra åt HERREN ett sådant offer bära fram såsom spisoffer en tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med en fjärdedels hin (hin=6 liter) olja;
5. och såsom drickoffer skall du offra en fjärdedels hin (hin=6 liter) vin till

vart lamm, vare sig det är ett brännoffer som offras, eller det är ett slaktoffer.

6. Men till en vädur skall du såsom spisoffer offra två tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med en tredjedels hin (hin=6 liter) olja,
  7. och såsom drickoffer skall du bära fram en tredjedels hin vin (hin=6 liter), till er välbehaglig lukt för HERREN.
  8. Och när du offrar en ungtjur till brännoffer eller till slaktoffer, vare sig det gäller att fullgöra ett löfte eller det gäller tackoffer åt HERREN.
  9. Så skall, jämte ungtjuren, såsom spisoffer frambäras tre tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl (6,5 liter), begjutet med en halv in olja,
  10. och såsom drickoffer skall du bära fram en halv hin vin (2 liter): ett eldoffer till en välbehaglig lukt för HERREN.
  11. Vad här är sagt skall offras till var tjur, var vädur, vart djur av småboskapen, vare sig får eller get.
  12. Efter antalet av de djur I offren skolen I offra till vart och ett vad här är sagt, efter deras antal. (4 Mos 15:1-12)
7. Och såsom drickoffer därtill skall du offra en fjärdedels hin (hin=6 liter), till det första lammet; i helgedomen skall drickoffer av stark dryck utgjutas åt HERREN. (4 Mos 28:7)

Varje morgon och kväll

Varje morgon och kväll offrades ett lamm vilket skulle vittna om Israels kontinuerliga hängivenhet till Gud. Detta skulle göras på samma sätt som de gjorde på Sinai berg...

3. Och säg till dem: Detta är vad I skolen offra åt HERREN såsom eldoffer: två årsgamla felfria lamm till brännoffer för var dag beständigt.
4. Det ena lammet skall du offra om morgonen, och det andra lammet skall du offra vid aftontiden,
5. och såsom spisoffer en tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med en fjärdedels hin (hin=6 liter) olja av stötta oliver.
6. Detta är det dagliga brännoffret, som offrades på Sinai berg, till en välbehaglig lukt, ett eldoffer åt HERREN.
7. Och såsom drickoffer därtill skall du offra en fjärdedels hin (hin=6 liter), till det första lammet; i helgedomen skall drickoffer av stark dryck utgjutas åt HERREN.
8. Det andra lammet skall du offra vid aftontiden; med likadant spisoffer och drickoffer som om morgonen skall du offra det: ett eldoffer till en välbehaglig lukt för HERREN. (4 Mos 28:3-8)

Detta skall vara edert dagliga brännoffer från släkte till släkte, vid ingången till uppenbarelsetältet inför HERRENS ansikte, där skall jag uppenbara mig för att där tala med dig. (2 Mos 29:38-42)

Brännoffer under regelbundna festdagar

Vilka brännoffer som utfördes under de stora föreskrivna högtiderna, påsk t.ex. framgår i förteckningen om Guds fester.

Sabbatsdagen

9. Men på sabbatsdagen skall du offra två årsgamla felfria lamm, så ock två tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med olja, såsom spisoffer, samt tillhörande drickoffer.
10. Detta är sabbatsbrännoffret, som skall offras var sabbat, jämte det dagliga brännoffret med tillhörande drickoffer. (4 Mos 28:9-10)

Nymånadsdagen

11. Och på edra nymånadsdagar skolen I offra till brännoffer åt HERREN två ungtjurar och en vädur och sju årsgamla felfria lamm,
12. så ock tre tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med olja, såsom spisoffer till var tjur, två tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med olja, såsom spisoffer till väduren,
13. och en tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl begjutet med olja, såsom spisoffer till vart lamm: ett brännoffer till en välbehaglig lukt, ett eldoffer åt HERREN.
14. Och de tillhörande drickoffren skola utgöras av en halv hin (hin=6 liter) vin till var tjur och en tredjedels hin (hin=6 liter) till väduren och en fjärdedels hin (hin=6 liter) till vart lamm. Detta är nymånadsbrännoffret, som skall offras i var och en av årets månader.
15. Tillika skolen I offra en bock till syndoffer åt HERREN; den skall offras jämte det dagliga brännoffret med tillhörande drickoffer. (4 Mos 28:11-15)

Övriga fester

Under Israels stora fester (se d.o.) offrades extra brännoffer enligt särskild föreskrift

Jesus - vår förebild

Eftersom Jesus offrade sig totalt och utan reservation tillkommer det oss att ge oss åt Honom (Rom 12:1-2) Här är det inte fråga om ett tillfälligt offer utan om en ständig överlåtelse, en ständig vandring i ljuset av Guds Ord. Ps 139:23-24; Ps 40:6-8; Ef 5:2 och Hebr 9 och 10) (Blodsförbundet, Nilsson)

Spisoffret

Engelska: "the grain offering"; Hebreiska: present, gåva. Det här offret skulle ackompanjera i första hand brännoffret eller tackoffret. Det var det enda offret som inte innehöll blod. Det skulle spegla tacksamhet till Gud, Hans gåvor och omsorg. Talar också om renhet rakt igenom, om smörjelse och totalt självutgivande kärlek. Helhjärtad överlåtelse åt Gud i helhjärtad tjänst.

Jordbruksoffer - inget blod

Varken något i offret eller i ritualen antyder att offret bringade försoning. Istället var det den enskildes möjlighet att offra frukten av sitt arbete och på så vis uttrycka att hans gåva tillägnades Herren.

Offret bestod av fint mjöl dränkt i olja eller sädeskorn. Det kunde vara bakat eller kokat till bröd eller kakor. Detta var det enda offer där inget blod ingick. Det bestod istället främst av jordbruksprodukter, vilka var resultatet av människans arbete. Detta offer kunde ges på tre olika sätt. Men offret skulle alltid vara blandat med olja som matfett, rökelse och salt för smaken, medan jäst eller honung inte fick förekomma. Honung symboliserade köttslig njutning. Andra bidragande förklaringar kan vara att honung användes som jäsningsmedel för att brygga öl eller så för att det var använt till hedniska riter. (Blodsförbundet, Nilsson; Illustrerad Bibelhandbok)

Om offret bestod av det första i skörden, rostades först säden. Det maldes sedan och gavs till prästen i form av fint mjöl, eller som osyrat bröd, kakor eller tunnkakor bakade i ugn. Det verkar som en mindre del av offret bestod av vin som utgjorde drickoffer

Och till det första lammet en tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med en fjärdedels hin (hin=6 liter) olja av stötta oliver, och såsom drickoffer en fjärdedels hin (hin=6 liter) vin. (2 Mos 29:40; 4 Mos 15:5, 10)

12. Och på den dag då I låten vifta kärven skolen I offra ett felfritt årsgammalt lamm till brännoffer åt HERREN,
13. och såsom spisoffer därtill två tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med olja, ett eldsoffer åt HERREN till en välbehaglig lukt, och såsom drickoffer därtill en fjärdedels hin (hin=6 liter) vin. (3 Mos 23:12-13)

Salt

Alla dina spisoffer må du beströ med salt, du må icke låta din Guds förbunds salt fattas på ditt spisoffer" 3 Mos 2:13

Jämför med vad Jesus sa om att vi ska vara jordens salt: om ni viker av från förbundet, slutar följa mig som er kung har ni ingen uppgift mer. Ni ska vara Guds förbunds salt på jorden för att bevara, vittna lysa... Saltet omintetgör syndens nedbrytande krafter.

Tidigare var saltet en dyrbar del av dieten kanske är det därför saltet används som ett förbundstecken.

Aldrig ensamt

Spisoffret offrades aldrig ensamt. Det var främst ett tillägg för brännoffret eller tackoffret, vilket upplevdes som både nödvändigt och rätt.

2. Tala till Israels barn och säg till dem: Om I, när I kommen in i det land som jag vill giva eder, och där I skolen bo,
3. viljen offra ett eldsoffer åt HERREN, ett brännoffer eller ett slaktoffer -- vare sig det gäller att fullgöra ett löfte, eller det gäller ett frivilligt offer, eller det gäller edra högtidsoffer -- för att bereda HERREN en välbehaglig lukt, genom fäkreatur eller småboskap,
4. så skall den som vill offra åt HERREN ett sådant offer bära fram såsom spisoffer en tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med en fjärdedels hin (hin=6 liter) olja;
5. och såsom drickoffer skall du offra en fjärdedels hin (hin=6 liter) vin till vart lamm, vare sig det är ett brännoffer som offras, eller det är ett slaktoffer.
6. Men till en vädur skall du såsom spisoffer offra två tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med en tredjedels hin (hin=6 liter) olja,
7. och såsom drickoffer skall du bära fram en tredjedels hin (hin=6 liter) vin, till er välbehaglig lukt för HERREN.
8. Och när du offrar en ungtjur till brännoffer eller till slaktoffer, vare sig det gäller att fullgöra ett löfte eller det gäller tackoffer åt HERREN.
9. Så skall, jämte ungtjuren, såsom spisoffer frambäras tre tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl, begjutet med en halv in olja,
10. och såsom drickoffer skall du bära fram en halv hin (hin=6 liter) vin: ett eldsoffer till en välbehaglig lukt för HERREN. (4 Mos 15:2-10).

Ritual

Spisoffret gavs till prästen som sedan bar fram det till altaret.

14. Och detta är lagen om spisoffret: Arons söner skola bära fram det inför HERRENS ansikte, till altaret.
15. Och prästen skall taga en handfull därav, nämligen av det fina mjölet som hör till spisoffret, och av oljan, därtill all rökelsen som ligger på spisoffret, och detta, som utgör själva altaroffret, skall han förbränna på altaret, till en välbehaglig lukt för HERREN. (3 Mos 6:14-15)

Prästernas del

När prästen offrade spisoffret för hela församlingen brändes hela offret. När en enskild individ offrade, lade prästen en handfull på brännoffret och behöll resten för tabernaklet för att där ätas av honom själv. (den präst som officierade). Men ett spisoffer som är begjuttet med olja eller frambäres torrt skall tillfalla Arons söner gemensamt.

16. Och det som är över därav skola Aron och hans söner äta. Osyrat skall det ätas på en helig plats; i förgården till uppenbarelsetältet skola de äta det.
17. Det skall icke bakas med surdeg. Detta är deras del, det som jag har givit dem av mina eldoffer. Det är högheligt likasom syndoffret och skuldoffret.
18. Allt mankön bland Arons barn må äta det. Det skall vara deras evärdliga rätt av HERRENS eldoffer, från släkte till släkte. Var och en som kommer därvid bliver helig. (3 Mos 6:16-18)

Vid prästinvingning

19. Och HERREN talade till Mose och sade:
20. Detta är det offer som Aron och hans söner skola offra åt HERREN på den dag då någon av dem undfår smörjelsen: en tiondedels efa (efa =36 liter) fint mjöl såsom det dagliga spisoffret, hälften om morgonen och hälften om aftonen.
21. På plåt skall det tillredas med olja, och du skall bära fram det hopknådat; och du skall offra det sönderdelat, såsom när man offerar ett spisoffer i stycken, till en välbehaglig lukt för HERREN.
22. Och den präst bland hans söner, som bliver smord i hans ställe, skall göra så. Detta skall vara en evärdlig stadga. Såsom ett heloffer skall det förbrännas åt HERREN.
23. En prästs spisoffer skall alltid vara ett heloffer; det får icke ätas. (3 Mos 6:19-23)

Jesus - det fullkomliga spisoffret

Offret som består av fint mjöl - allt strävt är borttaget - symboliserar Jesu fullkomliga mänsklighet och hans kropp församlingen. Oljan som hälls över det fina mjölet är den Helige Andes smörjelse över Kristus och hans församling. Oljan genomtränger det fina mjölet. Rökelsen ger alltsammans en välbehaglig lukt inför Herren. Rökelse är alltid en symbol för tillbedjan. Offret säger därmed: "jag ger dig allt, min kärlek, min tillbedjan och min beundran.

Jesus liknade sig vid ett vetekorn. Han sade också jag är livets bröd. Han är det fullkomliga spisoffret. Han var smord med helig olja. Han var full av Helig Ande.

5/ Tackoffret

Offret kan också kallas fridsoffer eller gemenskapsoffer.

Gemenskapens och glädjens offer

Efter alla dessa offer med sin skiftande innebörd var det tid för fest och glädje i gemenskap med Herren. De andra offren har lett dig fram till detta. Nu ska du själv få äta av offret och därvid uppleva samvaron med Gud i en glädjefull måltid.. Detta är vad du hela tiden längtat efter, det var slutmålet med de övriga offren. Nu delar du festmåltiden i gemenskap med HERREN själv förlåten och fri.

Frivilligt - uttryckte frid

Var frivilligt. Uttryckte frid mellan Gud och mänska och inom mänskan och gemenskap mellan Gud och mänskan och människor emellan. Genom detta offer hade varje enskild israelit möjligheten och förmånen att påtagligt uppleva gemenskapen med Gud.

Försonande offer

Det var ett allmänt och försonande offer och den mest framträdande delen i det var offermåltiden (3 Mos 3:1-17; 7:11-34; 19:5-8; 22:21-25). Måltiden illustrerade den levande gemenskapen mellan Gud och människa. Gud fick en del av offret (det fett som omsluter inälvorna och allt det fett som sitter på inälvorna och båda njurarna med det fett som sitter på dem invid länderna så ock leverfettet vilket han skall frånskilja från njurarna (fäkreatur se 3 Mos 3), Sedan offerar "du" med hjälp av prästen bringan och högra skuldran (bringan symboliserar ditt hjärta, skuldran representerar styrka) som viftades som ett viftoffer. Därefter ger Gud tillbaka dessa kroppsdelar. Översteprästen tar emot bringan och högra skuldran ges åt officierande prästen. Offeraren och hans vänner får en tredje del av samma offer. Offerarens familj och vänner kunde inbjudas att delta i måltiden som intogs på tabernaklets gård. (5 Mos 12:6-7, 17-18).

Tre typer av tackoffer

Det fanns tre typer av tackoffer beroende på offerarens motiv.

1/Tackoffer

Av tacksamhet för oförtjänta eller oväntade välsignelser.

2/ Löftesoffer

Gavs för att avlägga ett högtidligt löfte eller en ed.

3/ Frivilligt offer

Motiverades endast av kärleken till Gud.

Tackoffret varade en dag medan de båda andra räckte två dagar. Det föreskrevs att allt som var kvar av måltiden efter festen skulle brännas på den tredje dagen.

Ritual

Djuret kunde vara av han- eller honkön. Sedan djuret slaktats, stänktes blodet på altaret som försoning för synd och fettets förbrändes på altaret ofta ovanpå brännoffret. Låren och bröstet viftades och helgades åt Gud. Resten av offret fick användas till festmåltiden.

Felfritt djur av hon- eller hankön

Eftersom detta var ett frivilligt offer och oberoende av ålder och kön, kunde alla djur utom fåglar användas.

1. Och om någon vill bära fram ett tackoffer, och han vill taga sitt offer av fäkreaturen, så skall han ställa fram inför HERRENS ansikte ett felfritt djur, antingen av hankön eller av honkön.

Identifikation och slakt

2. Och han skall lägga sin hand på sitt offerdjurs huvud och sedan slakta det vid ingången till uppenbarelsetältet; och Arons söner, prästerna, skola stänka blodet på altaret runt omkring. (3 Mos 3:1)
30. Med egna händer skall han bära fram HERRENS eldsoffer; fettets jämte bringan skall han bära fram, bringan till att viftas såsom ett viftoffer inför HERRENS ansikte. (3 Mos 7:30)

Tillsammans med prästen skulle utvalda delar av offret viftas fram och tillbaka inför HERRENS ansikte.

HERRENS del

3. Och av tackoffret skall han såsom eldsoffer åt Herren bära fram det fett som omsluter inälvorna, och allt det fett som sitter på inälvorna,
4. och båda njurarna med det fett som sitter på dem invid länderna, så ock leverfettet, vilket han skall frånskilja invid njurarna.
5. Och Arons söner skola förbränna det på altaret, ovanpå brännoffret, på veden som ligger på elden: ett eldsoffer till en välbehaglig lukt för Herren. (3 Mos 3:3-5)

30. Med egna händer skall han (offraren) bära fram HERRENS eldsoffer; fettet jämte bringan skall han bära fram, bringan till att viftas såsom ett viftoffer inför HERRENS ansikte.
31. Och prästen skall förbränna fettet på altaret (3 Mos 7:30-31)

Prästernas del

Bringan och högra låret

- ... men bringan skall tillhöra Aron och hans söner.
32. Också det högra lårstycket skolen I giva åt prästen, såsom en gård av edra tackoffer.
  33. Den bland Arons söner, som offerar tackoffrets blod och fett, han skall hava det högra lårstycket till sin del.
  34. Ty av Israels barns tackoffer tager jag viftoffersbringan och offergårdslåret och giver dem åt prästen Aron och åt hans söner till en evärdlig rätt av Israels barn. (3 Mos 7:31-34)

Motsvarande ritual för småboskap...

6. Men om någon vill bära fram åt HERREN ett tackoffer av småboskapen, så skall han därtill taga ett felfritt djur, av hankön eller av honkön.
7. Om det är ett får som han vill offra, så skall han ställa fram det inför HERRENS ansikte.
8. Och han skall lägga sin hand på sitt offerdjurs huvud och sedan slakta det framför uppenbarelsetältet; och Arons söner skola stänka dess blod på altaret runt omkring.
9. Och av tackoffersdjuret skall han såsom eldsoffer åt HERREN offra dess fett, hela svansen, frånskild invid ryggraden, och det fett som omsluter inälvorna, och allt det fett som sitter på inälvorna,

10. och båda njurarna med det fett som sitter på dem invid länderna, så ock leverfettet, vilket han skall frånskilja invid njurarna.
11. Och prästen skall förbränna det på altaret: en eldsoffersspis åt HERREN.
12. Likaledes, om någon vill offra en get, så skall han ställa fram denna inför HERRENS ansikte.
13. Och han skall lägga sin hand på dess huvud och sedan slakta den framför uppenbarelsetältet; och Arons söner skola stänka dess blod på altaret runt omkring.
14. Och han skall därav såsom eldsoffer åt HERREN offra det fett som omsluter inälvorna, och allt det fett som sitter på inälvorna,
15. och båda njurarna med det fett som sitter på dem invid länderna, så ock leverfettet, vilket han skall frånskilja invid njurarna.
16. Och prästen skall förbränna detta på altaret: en eldsoffersspis, till en välbehaglig lukt. Allt fettet skall tillhöra HERREN.
17. Detta skall vara en evärdlig stadga för eder från släkte till släkte, var I än ären bosatta: intet fett och intet blod skolen I förtära. (3 Mos 3:6-17)

Ackompanjerat av spisofer

Samtidigt som offerdjuret skulle också osyrade kakor begjutna med olja och osyrade tunnkakor smorda med olja samt kakor av syrat bröd bäras fram. Av detta offer skall en kaka av vart slag ges till offer åt Herren, (skall tillhöra prästen). Vin skulle ackompanjera tackoffret som drickoffer (4 Mos 15:1-10) Dessa offer skulle ännu mera betona tacksamheten gentemot Gud.

12. Om någon vill bära fram ett sådant till loffer, så skall han, förutom det till loffret hörande slaktdjuret, bära fram osyrade kakor, begjutna med olja, och osyrade tunnkakor, smorda med olja, och fint mjöl, hopknådat, i form av kakor, begjutna med olja.
13. Jämte kakor av syrat bröd skall han bära fram detta sitt offer, förutom det slaktdjur som hör till det tackoffer han bär fram såsom lov offer.
14. Av detta offer skall han bära fram en kaka av vart slag, såsom en gård åt HERREN; den präst som stänker tackoffrets blod på altaret, honom skall den tillhöra. (3 Mos 7:12-14)

Köttet skall ätas samma dag

15. Och köttet av det slaktdjur, som hör till det tackoffer som bäres fram såsom loffer, skall ätas samma dag det har offrats; intet därav må lämnas kvar till följande morgon. (3 Mos 7:15)

... om inte löftesoffer

16. Om däremot det slaktoffer som någon vill bära fram är ett löftesoffer eller ett frivilligt offer, så skall offerdjuret likaledes ätas samma dag det har offerats; dock må det som har blivit över därav ätas den följande dagen.
17. Bliver ändå något över av offerköttet, skall detta på tredje dagen brännas upp i eld.
18. Om någon på tredje dagen äter av tackoffersköttet, så bliver offret icke välbehagligt; honom som har burit fram det skall det då icke räknas till godo, det skall anses såsom en vederstygglighet. Den som äter därav kommer att bära på missgärning. (3 Mos 7:16-18)

Måste vara ceremoniellt ren för att äta av offret

19. Ej heller må det kött ätas, som har kommit vid något orent, utan det skall brännas upp i eld. För övrigt må köttet ätas av var och en som är ren.
20. Men den som äter kött av HERRENS tackoffer, medan orenhet låder vid honom, han skall utrotas ur sin släkt.
21. Och om någon har kommit vid något orent -- vare sig en människas orenhet, eller ett orent djur, eller vilken oren styggelse det vara må -- och han likväl äter kött av HERRENS tackoffer, så skall han utrotas ur sin släkt. (3 Mos 7:19-21)

Enorma offer vid stora fester

Det här, liksom de andra offren offerades i tusental under de tre årliga festerna i Jerusalem då mängder av människor kom till templet för att tillbe och ta del i den gemensamma måltiden. Under monarkin var det regenten som till stor del stod för offerdjuren. Vid tempelinvigningen offerade Salomon 20 000 boskapsdjur och 120 000 får och getter under en period av 14 dagar.

